

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 28
Liepos - July 15, 1983

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Newsweek žurnalas birželio 27 paskelbė, kad okupuotos Lietuvos Panevėžio vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Romualdas Kriščiūnas buvo atleistas iš pareigų už tai, kad, KGB įvairiais būdais bandant įsiveržti į Lietuvos kunigiją ir ją įtaigauti, buvo suabejota jo ištikimumu.

Spėjiojama, kad, Britanijos ministerei pirmininkei Margaret Thatcher lankantis Kinijoje, Kinijos vadas Deng XIAOPING grąsino nustatyti savo terminą Britanijai pasitraukti iš Hong Kongo, jei pasitarimai tuo reikalu neduos patenkinamų rezultatų. Pagal dabar veikiančią sutartį Britanija yra išnuomavusi Hong Kongo teritoriją 99 metams. Sutartis baigiasi 1997 m.

Popiežius Jonas Paulius II netikėtai buvo dar ir antrą kartą susitikęs su Lenkijos vyriausybės galva gen. Jaruzelski, bet pasitarimų turinys yra neskelbiamas.

CIA painformavo kongresą, kad Sov. S-gos ginklavimosi išlaidos, nepaisant pasunkėjusių ekonominių sąlygų, per 1981 m. pakilo 4 proc.

Palestinos išlaisvinimo organizacijos sukilėlių prieš Yasir Arafat vedamą politiką vadas plk. Saed Masa pareiškė, kad sukilimas vyksiąs tol, kol organizacijos vadas sutiks pašalinti iš organizacijos korupciją, atsisakys visų padarytų kompromisų ir sutiks dalintis valdžia su sukilusiais karininkais.

Čado vyriausybė paskelbė, kad Libijos remiami ir apmokomi Čado partizanai yra sukoncentruoti prie šiaurinės Čado sienos ir yra pasiruošę pradėti puolimus.

Norvegija ištrėmė Sov. S-gos ambasados karo attache plk. V. F. Zagrebno už karinį šnipinėjimą.

Čekoslovakijoje vykstant tarptautiniam taikos kongresui, apie 100 čekų jaunuolių pradėjo demonstruoti reikalauti čekam laisvės. Apie dešimtį policija areštavusi.

Prezidentas Reagan pareiškė, kad Pietų Afrikos rasių segregacija turės neišvengiamai išnykti, bet JAV turi stengtis, kad tai įvyktų taikingu, o ne prievartos būdu.

JAV aukščiausias teismas istoriniu sprendimu suvaržė kongreso teises vetuoti prezidento ir kitų vykdomosios valdžios įstaigų nutarimus.

Popiežius Jonas Paulius II, susitikęs su uždarytos Solidarumo unijos vadu Lech Walensa ir jo šeima, atsisveikindamas su Krokuvos gyventojais, palinkėjo, kad Švč. Mergelė iš Čenstakavos padėtų nugalėti blogį, ir, paraginę vyriausybę gerbti žmogaus kilnumą ir jo darbą, grįžo atgal į Vatikaną.

Prahos tarptautiniam taikos kongrese dalyvauja Vakarų Europos politiniai veikėjai viešai pasirašė su Čekoslovakijos Chartos 77 20 atstovų bendrą deklaraciją, kad taika ir žmogaus teisės esančios neišskiriamos.

Turkijos vyriausybė uždraudė 21 politiniam vadui dalyvauti naujos partijos politinėje veikloje.

Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadas Yasir Arafat pasiskundė, kad Sirija trukdo apriboti reikmenim jo karinius dalinius Libane.

Naujas Kinijos valstybės saugumo viršininkas pareiškė, kad kriminaliniai nusikaltimai sudarą rimtą problemą.

NAIKINA TIKĖJIMO GYNĖJUS Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr. 56

Skyrius
Kratos ir tardymai

Nuodugnai iškratė kun. J. Kaunecko butą

Telšiai. 1983 m. sausio 26 apie 30 saugumiečių apsupo kun. Jono Kaunecko butą. Kelias jų įėjo tyliai į kunigo darbo kambarį ir pateikė LTSR prokuratūros nutarimą kratai sąryšį su kun. Alfonso Svarinsko ir Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto byla.

Krata buvo pradėta 3 v. popiet. Jai vadovavo respublikinės prokuratūros tardymo valdybos prokuroras Jakavičius. Kvietiniais kratoje dalyvavo: Rima Pavlova, Antanas Bidiva, Jurgis Parakininkas. Visi iš Telšių.

Krėtė saugumiečiai, nenurodę savo pavardžių. Apžiūrėjo kiekvieną popieriuką, vartė kiekvieną knygų lapą. Visų, net valstybinių knygų viršelių aplankuose, kažko uoliai ieškojo, pervertė visus senus laikraščius ir šiukšlių dėžes rastos popieriukus.

Ką konfiskavo

Konfiskavo beveik viską, kas buvo rašyta kun. J. Kaunecko ranka: neišsiųstus laiškus, pamokslus, pamokslų planus, įvairius užrašus, užrašų knygetes, viso — netoli 10 tūkstančių lapų.

Taip pat paėmė pažįstamų žmonių sveikinimus, laiškus, telegramas, net iš kareivių gautų laiškų vokus.

Paėmė knygas: Maceinos — Niekšybės paslaptis, J. Gedgaudo — Lietuvos istorija (Proistorė), Griniaus — Lietuviškojo charakterio problema, Bartkaus — Psichologo pastabos, Nacionalios klausimai, 5 mažos knygtės apie šv. Kazimierą, TTGGK dokumentai Nr. 1-25, Dainos, 3 knygos B. Brazdžio poezijos — Svetimi kalnai, visos rašytos mašinėlė. Viso — apie 20 knygų.

Konfiskuota Kronikos nr. 53, Telšių vyskupijos kunigų raštas Brežnevui 6 egz., Tverų kun. J. Paliuko ir K. Velioniško raštas (50 psl.) su priedu Telšių vyskupui, Kunigų Tarybai ir Tiesos redakcijai, kun. J. Gedvilos raštas Telšių vyskupijos valdytojui apie atsakymą dalyvauti pokalbyje su Religinių reikalų tarybos įgaliotiniu Anilioniu.

Konfiskuota daugybė nuotraukų: TTGGK narių, jaunimo eisenos į Šiluvą, į Kryžių kalną bei kun. V. Jaugelio laidotuvių, nugriautų - sulaužytų kryžių ir kt. Iš šeimininkės kambario saugumiečiai paėmė rašomąją mašinėlę "Optima" ir leidinį Aušra Nr. 32. Iš kun. J. Kaunecko kišenių buvo surinkti visi sudraskyti popierėliai. Čekistai paėmė švarko kišenės rastas 3 auksines carines 5 rublių vertės monetas, kurias viena moteris padovanojo Ž. Kalvarijos tabernakulio ir liturginių indų auksavimui.

Visam kratos laikui buvo sulaukta Stasė Činskytė, ateinanti gaminti maisto. Iškratyti ir apklausinti visi tuo metu kokiui nors reikalu atvykę interesantai (mat buvo kun. J. Kaunecko budėjimo laikas), net žmogus atvykęs kunigą vežti pas ligonį. Ilgai saugumietė tardė ir bemaž iki nuogumo išrengė užėjusią Ritą Bumblauskaitę. Genovaitė Šalkauskaitė, atėjusi pas Činskytę pasiimti rakto, buvo nuvežta į miliciją, kur saugumietė Danutė Dakūnienė iškrėtė net jos batus.

Kratos metu saugumiečiai nuolat ėjo į koridorių kalbėtis prie atsivežtos radijo aparatūros. Krata užsitęsė iki 1 val. nakties.

1983 m. sausio 27 d. visose Telšių įmonėse, įstaigose, mokyklose, net vaikų darželiuose buvo praversti susirinkimai tema: "Suimtas kun. A. Svarinskas, jau du kartu sėdėjęs kalėjime už bendradarbiavimą su pokario nusikaltėliais, šaudžiusiais žmones. Panašus esąs ir Telšių kun. J. Kauneckas, todėl pas jį daroma krata ir jis tardomas. Netikėtai, jei ką kita kalbės davatkėlės ir kunigai."

Iškvietė tardymui

1983 d. sausio 27 d. 11 val. kun. J. Kauneckas buvo iškviestas tardymui pas prokurorą Jakavičių. Tardyme be prokuroro dalyvavo saugumietis ir davinėjo nurodymus. Tardymo metu buvo klausinėjama apie rastus "antitarybinius leidinius".

Kun. J. Kauneckas pareiškė, jog kratos metu antitarybinių leidinių pas jį nebuvo.

— Knygos yra gaminamos savilaidos būdu, nes jų neleidžiama išleisti spaustuose, o be religinių-istorinių knygų kunigai ir tikintieji gyventi negali. TTGGK ir Kronikos taip pat nebūtų, jei niekas nepažeidinėtu tikinčiųjų teisių, — kalbėjo kun. J. Kauneckas.

Kun. Jonas Kauneckas, uolus kunigas Telšiuose, kurį valdžia visokiais būdais nori pagauti ir izoliuoti.

Tardymo metu saugumietis atvedė teisėją, kuri pareiškė: — Dabar bus nagrinėjama jūsų byla.

Tiesiai iš tardytojo kabineto kun. J. Kauneckas buvo nuvestas į teismą, mat Telšių rajono administracinės komisijos buvo nubaustas 50 rublių bauda už Vėlinių procesijos "orga-

(nukelta į 2 psl.)

Jungtinis choras, dalyvavęs šv. Kazimiero parapijos 30-toje lietuvių dienoje. Sėdi iš k. Stasė Pautienė, R. Čekanauskaitė, S. Šakienė, R. Apeikytė, Br. Budriūnas, prel. J. A. Kučingis, K. Vidžiūnienė, A. Jurgutis, O. Razutienė, A. Zemaitaitis. Nuotr. L. Kanto

Elta anglų kalba apie kun. A. Svarinsko nuteisimą

ELTOS biuletenis anglų kalba išsamiai pasisakė kunigo Svarinsko klausimu. Gegužės mėnesio numeris išspausdintame straipsnyje, "Vatikanas, Kremlius ir Lietuva", Elta nesutinka su kai kuriais vakariečių komentatoriais, kurie pavadino Lietuvos vyskupų apsilankymą Romoje "pažymėtinu žingsniu į priekį" Vatikano ir Maskvos santykiuose.

ELTOS nuomone, vyskupų vizitą reikia vertinti Lietuvos įvykių kontekste, o jie neteikia pagrindo tokiam optimizmui. Andropovo režimas pradėjo naują puolimą prieš Lietuvos katalikus, paaštrėjo spaudos antireliginė kampanija. Šios akcijos viršūnė — kunigo Svarinsko suėmimas sausio mėnesį.

Santykiai su Vatikanu gerinami ne tokiu būdu. Andropovo kelialapį keturiems lietuviams vyskupams į Romą tiksliau in-

terpretuoti kaip taktinį ėjimą, kuriuo norima pademonstruoti kompartijos sekretoriaus "dosnumą" ir atsverti neigiamą įspūdį, kurį sukėlė dabartiniai pogromai prieš Lietuvos katalikus.

Kaip paprastai, Kremlius tikisi, kad Vakarai nesusigaudys tikroje Lietuvos padėtyje ir, nukreipę žvilgsnį į vyskupų viešnagę Romoje, nematys lietuvių KGB kalėjimuose.

Atsako "Tiesai"

ELTOS anglų k. birželio numeris kritiškai analizuojamas gegužės 7-os d. Tiesoje išspausdintas Algirdo Strumsko straipsnis apie kunigą Svarinską "Nuteistas už įstatymų pažeidimą". Kaip įprasta totalitarinėje sistemoje, režimo taikyns — kunigas Svarinskas — paverčiamas klaidžia karikatūra. Taip Hitlerio spauda vaizduo-

KOMUNISTINĖ AKCIJA PRIEŠ ŠV. KAZIMIERO SUKAKTĮ

Frankfurter Allgemeine Zeitung balandžio 27 d. numeryje pasirodė išsamus straipsnis apie "nepaprastą" Lietuvos vyskupų apsilankymą Vatikane. Anot dienaščio, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas pakvietė popiežių apsilankyti Lietuvoje. Tam esanti gera proga — ateinančių metų kovo 4 minėsimas šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejus. Ta istorinė tema duos pagrindo jubiliejaus metu "pagalvoti apie painią Lietuvos istoriją ir Katalikų Bažnyčią, kurios vaidmuo buvo garantuoti Lietuvos savitovumą" netrukus protestantiškai tapšančios Prūsijos ir pravoslavinės Rusijos atžvilgiu. Dienraštis įsivaizduoja popiežių "sovietinėje imperijoje — lenką

sovietinio komunizmo galybės sferoje; vien ta mintis sujūdins sovietinę vyriausybę".

Kompartija Lietuvoje jau pradėjo akciją, nukreiptą prieš šv. Kazimiero jubiliejų. Vilniškeje Tiesoje išspausdintame straipsnyje "Kaip bažnyčia daro šventuosius" akademikas Juozas Jurginis, neva atsakydamas į kauniečio D. Klimkevičiaus klausimą, tvirtina, kad Kazimiero paskelbimas šventuoju buvęs glaudžiai susijęs su "politinėmis tendencijomis, kova dėl valdžios, siekimu slopinti ir Lietuvoje pradėjusios reikštis visoje Europoje vykusios ankstyvosios buržuazinės revoliucijos aidus".

Baltimorės savaitraštis The Catholic Review (1983.IV.29) rašo, jog lankymosi Romoje metu, vysk. Liudas Povilonis pareiškė popiežiui, kad lietuvių vyskupų širdis "gaubia liūdesys", nes jų tarpe nėra vysk. Julijono Steponavičiaus. Povilonis pridūrė, jog popiežiaus ypatingas dėmesys Lietuvai palaiko viltį, kad ir šis "suvaržytas" vyskupas netrukus galės vėl perimti savo pareigas. Savitraštis cituoja "lietuvių katalikų šaltinį" Romoje, pasak kurio vyskupas Steponavičius nenorėjo važiuoti į Romą su kitais lietuvių vyskupais: "Sovietai gal ir būtų davę jam vizą išvykti, bet jam nebūtų buvę leista sugrįžti".

LIETUVOS ISTORIJA BRUKAMA I KOMPARTIJOS RĖMUS

"Laisvės Radijo" tyrimo skyriaus biuletenyje (1983.IV.12) išspausdintas Kęstučio Girmiaus straipsnis apie varžtus, su kuriais susiduria rašantieji apie Lietuvos istoriją. Anot Girmiaus, tautinis sąjūdis Lietuvoje skundžiasi, kad valdžia mėgina apriboti Lietuvos istoriją kompartijos ir jos ideologinių pirmtakų istorija.

Šis skundas ne be pagrindo. Iš visų disertacijų istorinių mokslų kandidato laipsniui, aprobuotų 1971-1981 metų bėgyje, tik penktadalis susijęs su Lietuvos istorija be sąsajos su komunizmu; 80% visų disertacijų nagrinėjo klausimus, susijusius su kompartija ir Sovietų Sąjunga.

Jau nuo 1977 metų kompartija pradėjo vis aiškiau reikalauti, kad istorikai turėtų telktis į Lietuvos "komunistinį" laikmetį. To ypač įsakiama pareikalauta už Etnografinės draugijos. (Elta)

Savo kalboje lietuvių vyskupam popiežius pagyrė "pasigėrėtiną" Lietuvos Katalikų Bažnyčios "gyvybingumą" ir ragino Sovietų Sąjungą suteikti lietuviams "pilną sąžinės ir religijos laisvę". (Elta)

Pagal J. T. pranešimą pasaulio gyventojų skaičiaus augimas 1965-1985 m. laikoteryp bus sumažėjęs 16,7 proc.

JAV paskelbė, kad jos nuo 1979 m. Egipte vykdė įvairias karines operacijas iš pietiniam Egipte esančios Britanijos buv. karo aviacijos bazės.

Palestinos išlaisvinimo organizacijos Al Fatah kariniuose daliniuose ir toliau vyksta nepasitenkinamas org-jos vado Yasir Arafat vedama politika.

Prieš Nikaragvos vyriausybę veikią partizanai yra padarę didelių nuostolių žemės ūkiui ir maisto sandėliam pagal sieną su Hondurasu.

Prieš Nikaragvos vyriausybę veikią partizanai yra padarę didelių nuostolių žemės ūkiui ir maisto sandėliam pagal sieną su Hondurasu.

džios nusikaltimai magišku būdu virsta "teisės įgyvendinimu", o andropovinio farsos scena vadinama LTSR Aukščiausiu Teismu.

Ar tai nusikaltimas?

Didelę Tiesos straipsnio dalį užima pasakojimai apie kunigo Svarinsko ryšius su lietuvių laisvės kovotojais. Straipsnio autorius pasipiktinęs rašo, kaip Svarinskas aprūpinęs vadina-mus "banditus" "antitarybiniais lapeliais". Užuoat Svarinską apjuodinę, šie "kaltinimai" jį išaukštins lietuvių ir nelietuvių akyse. Ar tai nusikaltimas — ginti savo šalį prieš svetimus okupantus, prieš Stalino ir Berijos legijonus?

Panašiai jauni lenkų ar prancūzų kunigai padėjo savo tautiečiams, kovojusiems prieš nacius. Šiandien jie prisimenami kaip didvyriai; taip lietuvių tauta prisims ir kunigą Svarinską.

Tokiais negalima pasitikėti!

Svarinsko teismas drauge yra perspėjimas ne sovietinio pasaulio, ypač Vakarų vyriausybės. Ar galima pasitikėti valdžia, kuri veda nesiliaujančią kovą prieš savo okupuotų tautų pavaldinius ir akipleiška meluoja jiems, sau ir visam pasauliui? Kiek vertos su tokia valdžia sudarytos tarptautinės sutartys, siekiančios užtikrinti pasauliui taiką ir gerbimą? — klausia Eltos biuletenis anglų kalba.

Savaitės įvykiai

Europos bendrosios rinkos valstybių konferencija sutarė dėl Britanijos įnašo rinkos biudžetui sumažinimo, bet nepajėgė susitarti dėl rinkos valstybių finansų reorganizavimo.

Ispanijos min. pirmininkas Felipe Gonzalez, stengdamasis išgelbėti Madrido konferenciją nuo suirimo, pasiūlė kompromisinį planą, pagal kurį 1986 m. Šveicarijoje būtų suaukta specialia konferencija išskirtų šeimų sujungimui aptarti, o konferencija nusiginklavimo reikalais būtų atidėta iki sausio mėn.

Australijos min. pirmininkas Robert Howke, lankydamasis JAV, pareiškė, kad JAV karinės bazės Australijoje galės netrukdomai veikti.

Trečiasis Trident klasės branduolinis povandeninis laivas Florida buvo perduotas karo laivynui.

Lenkijos vyriausybė turėjo vilčių, kad popiežiaus Jono Pauliaus II lankymasis Lenkijoje sustiprins jos populiarumą ir užbaigs tarptautinę izoliaciją, bet iš tikrųjų šis vizitas pasidarė negirdėtos paramos uždarytai Solidarumo uniijai pareiškimu.

Atlanto vandenyne buvo rastas pluduriuojantis laivas be įgulos, kurį Venecuelos karo laivyno laivui atvilkus į uostą,

buvo rasta, kad tuo laivu buvo gabenama 5000 dėžių artilerijos sviedinių į centrinę Ameriką, nors laivo dokumentai rodė, kad laivas plaukias į Nigeriją.

Prieš Ghanos diktatorių karo aviacijos leitenantą Jerry J.

Rawlings buvo susektas jau ketvirtas šmokslas, kurio metu yra žuvusių ir daug areštuotų karių.

Iranas slapta įvykdė mirties bausmę kiek anksčiau nuteistiems mirti Bahai sektai priklausančiom 10 moterų ir 6 vyrams, nors JAV prezidentas ir buvo prašęs jų pasigailėti.

Afganistano Paktia provincijoje nuo partizanų padėtos ant kelio minos žuvo gynybos ministerijos sekretorius Mohammad Shafiq Ahangar ir devyni kiti su juo važiuavę pareigūnai.

J. T. gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar pareiškė JAV žurnalistam, kad J.T. švietimo, mokslo ir kultūros org-jos kai kurių narių bandymai suvaržyti spaudos laisvę yra nužengę klaidingais keliais.

Libano vyriausybė paskelbė tardymo išvadas apie palestiniečių žudynes jų stovyklose vakariniame Beirute. Pranešimas iš teisinga krikščionių falangistų partiją ir atsakingumą už žudynes suverčia Izraelio armijai, kurios daliniai tas stovyklas buvo apsupę.

New Canaan, CT, veikianti privati Americares org-ja numato rugpjūčio mėn. pasiūsti Afganistano pabėgėliams Pakistane medicinos reikmenų už 2-4 mil. dol.

JAV kariniai sluoskniai yra įsitikinę, kad būtų didelė klaida pradėti tokį karą, kuriam kongresas ir tauta nepritaria.

Vilniaus plokštelės išleidimo proga. Iš k. muzikas Aleksandras Stankevičius, solistė Gina Čapkauskienė, muzikas Jonas Govečas, Diane teatro asistentė, Billy Szawlowski, plokštelės inžinierius.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniuje veikia statybininkų kultūros rūmų moterų choras "Eglė", vadovaujamas J. Kavaliausko. Šį pavasarį choras šventė 25-erių metų sukaktį. Ta proga Filharmonijos salėje buvo surengtas choro koncertas. Repertuare buvo P. Dikčiaus naujoji oratorija, B. Briteno "Apeiginės giesmės", taip pat rusų, latvių, gruzinų ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Choro programą papildė smuikininkas R. Katilius ir jo akompaniatorė L. Lobkova.

— Gegužės 10 d. Vilniuje mirė komunistų partijos istorikas Rokas Maliukevičius. Mirė jaunas (gimęs 1930 m.). Vilniaus universitete buvo baigęs žurnalistikos studijas. 1951 m. jis buvo priimtas į Partijos istorijos institutą, o nuo 1965 m. paskirtas instituto direktoriaus pavarmai veikti.

Prezidentas Reagan įspėjo kongresą, kad atmetimas jo centrinės Amerikos politikos sukels iš tų sričių pėsčiųjų pabėgėlių minias, kurioms JAV bus priverstos pasirūpinti.

Palestinis išlaisvinimo org-jos sukilėliai prieš jos vado Yasir Arafat vedamą politiką, remiami Sirijos kariuomenės, artilerijos ir kulkosvaizdžių ugnimi priverstė Arafat šalininkus užleisti jiems aštuonias jų turėtas rytiniam Libane pozicijas.

Čilės vyriausybė leido iš užsienio grįžti 128 politiniams pabėgėliams be jokių sąlygų.

Afganistano partizanai per kelias dienas vykdė didesnio masto puolimus Kabul mieste prieš gynybos ministerijos sandėlius ir sovietų štabo būstinę.

Japonija įsakė išvykti Sov. S-gos ambasados pareigūnui Arkadi A. Vinogradov už tai, kad jis bandęs pavogti iš vienos kompiuterių bendrovės slaptų informacijų.

JAV Aukščiausias teismas patvirtino teisę į abortus ir panaikino įvairių valstijų priimtus abortus suvaržančius nuostatus. JAV prezidentas ir New Yorko kardinolas Terence Cooke tokį sprendimą pasmerkė ir reikalavo priimti atitinkamą konstitucijos pakeitimą.

Nikaragvoj iki šiol su prieš vyriausybę kovojančiais partizanais kovas vedė vietinės milicijos daliniai ir turėjo didelių nuostolių. Dėlto vyriausybė numato tokiem reikalavimams panaudoti reguliarios kariuomenės dalinius.

Santykiai tarp JAV ambasadoriaus Maskvoj Arthur Hartman ir sovietų eksperto JAV reikalais Arbatovo yra labai atvėję, nes pastarasis vieno priėmimo metu pasakytą kalbą aštriai kritikavo prezidento Reagan vedamą politiką, ir komunistų partijos organas Pravda atsisakė spausdinti ambasadoriaus paruoštą tokią politiką ginantį straipsnį.

Libijos diktatorius Qaddafi, kelis kartus nesėkmingai bandęs susijungti su įvairiom kaimyninėm valstybėm, dabar bando sudaryti sąjungą su Sirija.

Pagal žvalgybos duomenis į Nikaragvos uostas atplaukė šeši sovietų laivai iškrovė šarvuotų karių gabenti autovežimius, lauko virtuvių ir kito karinio turto.

duotoju. R. Maliukevičius redagavo Markso ir Lenino raštus (išverstus į lietuvių kalbą), parengė spaudai V. Kapsuko raštus, rinko medžiagą apie Lietuvos žymesnius komunistus, apie komunistų pogrindinę veiklą nepriklausomybės laikais. Tai bent vienu okupantų garbintoju bus mažiau!

— Tenykštės spaudos žinomis, Klaipėdos jūrų muziejus šią vasarą gavo 750 naujų eksponatų. Jūs muziejui padovanojo inžinierė Palmyra Mokevičienė, keletą metų gyvenusi Zanzibaro saloje. Įvairias kriaukles, jūros žvaigždes, kelias koralų rūšis ji surinko iš Indijos vandenyno, daugiausia iš Rytų Afrikos pakračių.

— Rytų Vokietijos Erfurto mieste surengta lietuvių taikosios dailės paroda. Tai daugiausia dailininkų darbai iš odos, metalo, naujaisi tekstilės pavyzdžiai, gintaro papuošalai, keramikos dirbiniai. Daugumą rodiu paruošė Vilniaus "Dailės" kombinatas.

— Molėtų rajono šiaurės-rytiniame pakraštyje jau keliolika metų veikia LMA astronomijos konservatorija, turinti nemažą teleskopą. Lietuvoje veikia ir Astronomų draugija. Jos pirmininkas yra G. Kakaras. Astronomas veteranas yra akademi-

Kun. Sigitas Tamkevičius, Kybartų klebonas, buvo sumintas 1983 metais gegužės 6 už tai, kad veikė Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitete. Jis yra gimęs 1938, į kunigus iššventintas 1962. Pasižymi nepaprasta veikla, įėjo nariu į Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą, kuris buvo suorganizuotas 1978 lapkričio 13. Dabar jau baigiamas okupantų sulikviduoti.

IŠ LIET. KAT. BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 56

(atkelta iš 1 psl.)

nizavimą" Viešvėnuose. Ieškodamas teisybės, kun. J. Kauneckas kreipėsi į teismą. Teismas buvo paskelbtas sausio 26 d. 10 val., tačiau sausio 21 d., vakare, po pamaldų, teisėja Paulauskaitė išsikvietė kun. J. Kaunecką ir pranešė, kad byla atidedama, nes teismas šiuo metu turi daugybę kitų bylų ir nespėja visų išnagrinėti.

Salėje nebuvo nė vieno žmogaus, o teisėja paskelbė "viešą" teismo procesą. Kun. J. Kauneckas pareiškė, kad ši byla liečia visus tikinčiuosius ir jų teises, todėl nesutinka dalyvauti šitokiame teisme, tačiau iš teismo salės išėiti neleido.

Telšių rajono administracinės komisijos pirmininkė Liubinavičienė pareiškė, jog komisija, susidedanti iš milicijos viršininko Mickevičiaus, finansų skyriaus vedėjos Raudonienės, Savicko ir kt., kun. Kaunecką nubaudė teisingai, mat apie tai liudija ir gautas Viešvėnų apylinkės darbuotojų Bumblausko ir Bumblauskienės pareiškimas.

Prokuroro padėjėja Butnorienė kaltinimą taip pat palaikė.

Kun. J. Kauneckas pasakė, kad jis nesupranta, kodėl teismas visiškai neatsižvelgė į civilinio proceso nuostatą, jog teismas privalo panaikinti baudą,

kas P. Slavėnas. Gegužės pradžioje jie susirinko Molėtų observatorijoje ir kalbėjo apie astronomijos problemas. Žymiausias dabarties Lietuvos astronomais yra laikomi: akademikas P. Slavėnas, fizikos-matematikos mokslų daktaras V. Straižys, fizikos-matematikos mokslininkai— G. Kakaras, J. Sudžius, A. Bartkevičius ir A. Ažusienis. Astronomija domisi ir jaunieji Lietuvos mokslininkai.

— Pavergtos Lietuvos rašytojams trūksta temų. Pokaryje pasakojimuose, romanuose vyravo karo temos. Nemaža vietos užėmė partizanų kovos, jų vaizdavimas: sribų idealizavimas, lietuvių patriotų niekinimas. Tačiau per ilgesnį laiką tos temos išseko, nusidėvėjo, pradėjo kartotis. Dėl to dabartinėje pavergtos Lietuvos grožinėje prozoje atsirado tuštuma, sausos, bekraštės lygumos. Štai Kazio Maruko ankstesnėje kūryboje vis buvo vaizduojama jauno lietuviu kareivio patirtis rusų-vokiečių kare. Ten buvo ir patrauklių vietų, nors tendencijos ir ten neišvengta. Praėjusių metų pabaigoje K. Marukas vėl grįžo prie senųjų karo temų ir pradėjo pats save kartoti. Taip atsitinka ir kitiems tenyškėiams rašytojams, kai reikia vaizduoti bolševikų didvyriškumą, o vokiečių sužvėrėjimą.

Visa bėda, kad socialistinis realizmas reikalauja ir literatūroje rodyti naują žmogų. Gyvenime to naujo žmogaus komunistinė santvarka nepavyko sukurti, tai dar sunkiau jį prasminti literatūroje. Jei vaizduoti žmogų, nepatenkintą dabartine komunistine tikrove, būsi apkaltintas santvarkos šmeižimu, o patenkintųjų klasė labai maža: tik saugumiečiai, tardytojai, teisėjai, aukšti partijos pareigūnai ("naujoji buržuazija", kuri be eilės aprūpinama buitinėmis gėrybėmis, kuri gali saugumiečiai ir nepaisyti nei sovietinių įstatymų, kuri nubaudžiama už nusikaltimus). O jei vaizduosi tokią liaudį, kokia yra iš tikrųjų komunistinėje santvarkoje, būsi partinių kritikų pasmerktas, apkaltintas šmeižimu ir atsidursi Sibiro taigose ar kasyklose. Tai dėl to ir nyksta tematika, iš kurios galėtų pasirinkti temų dabarties Lietuvos rašytojai. Truputį laisviau yra lyrikoje, nors ir ten reikalaujama valdovų liaupsinimo...

Pr. N.

Kas aukoja,
Tas Lietuvą vaduoja!

IŠ LIET. KAT. BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 56

(atkelta iš 1 psl.)

nizavimą" Viešvėnuose. Ieškodamas teisybės, kun. J. Kauneckas kreipėsi į teismą. Teismas buvo paskelbtas sausio 26 d. 10 val., tačiau sausio 21 d., vakare, po pamaldų, teisėja Paulauskaitė išsikvietė kun. J. Kaunecką ir pranešė, kad byla atidedama, nes teismas šiuo metu turi daugybę kitų bylų ir nespėja visų išnagrinėti.

Salėje nebuvo nė vieno žmogaus, o teisėja paskelbė "viešą" teismo procesą. Kun. J. Kauneckas pareiškė, kad ši byla liečia visus tikinčiuosius ir jų teises, todėl nesutinka dalyvauti šitokiame teisme, tačiau iš teismo salės išėiti neleido.

Telšių rajono administracinės komisijos pirmininkė Liubinavičienė pareiškė, jog komisija, susidedanti iš milicijos viršininko Mickevičiaus, finansų skyriaus vedėjos Raudonienės, Savicko ir kt., kun. Kaunecką nubaudė teisingai, mat apie tai liudija ir gautas Viešvėnų apylinkės darbuotojų Bumblausko ir Bumblauskienės pareiškimas.

Prokuroro padėjėja Butnorienė kaltinimą taip pat palaikė.

Kun. J. Kauneckas pasakė, kad jis nesupranta, kodėl teismas visiškai neatsižvelgė į civilinio proceso nuostatą, jog teismas privalo panaikinti baudą,

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gelių paruošė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1983

KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-
numerata metam \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebutinai isreiskia redakcijos nuomone • Uz skelbtumu turinj
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Jie skraido ir po 50 metų

Kiekvienais metais liepos 15, 16 ir 17 mum primena drąsiuosius lakūnus Darių ir Girėną, kurie ryžosi Lietuvos garbei perkristi Atlantą ir jaunutę Lietuvos respubliką pastatyti greta kitų didelių valstybių. Jie pakilo 1933 metais liepos 15 d. 6:23 minutės ryto iš vieno New Yorko aerodromo, kuris ir dabar tebeveikia, naudojamas kariniams lėktuvams.

Jų lėktuvus, palyginus su to meto technika, neturėjo pačių modernių įrengimų, neturėjo net radijo, nes šie drąsieji vyrai turėjo daug ryžto ir daug drąsos, bet buvo neturtingi. Jie negalėjo įsitaisyti tokio lėktuvo. Ir tą patį lėktuvą, su kuriuo jie skrido, jiems padėjo įsigyti Amerikos lietuviška visuomenė. Jie rengė aviacijos šventes, vežiojo žmones padangėmis. Susidarė draugijos, klubai, kurie rinko aukas, telkė lėšas lėktuvo patobulinimui.

Jie galėjo gal pratęsti tą vąjį ir įsitaisyti geresnį lėktuvą, bet tuo metu buvo balsų, kurie juodu pašiepė. Tai buvo tauriam lakūnam užgauli, ir jie išskrido.

Aviacijos kapitonas Stepas Darius buvo prityręs lakūnas, skraidęs Lietuvoje ir čia Amerikoje. Jis žinojo, kad yra ilga kelionė, ir jis lėktuvą perkrovė, perkrovė net tris kartus daugiau, negu buvo jo riba.

Jis rizikavo, kad jo techninis sugebėjimas lėktuvą valdyti jį pakels nuo aerodromo tako. Ir kodėl jis perkrovė?

Tiesa, jis vežė paštą. Tai buvo daugiau suvenyriniai maišai. Visą jo krtvį sudarė kuras — benzinas lėktuvui.

Jų kelionė buvo ilga, nuo New Yorko iki Kauno reikėjo nusukti 4900 mylių. Tokiai kelionei reikia daug kuro.

Be to, tuo metu navigacija dar nebuvo išbulėjusi, ir lakūnai dažnai paklysdavo. Skrenda į

Angliją, o pasiekia Norvegiją. Tie lakūnai ir apsaugojo, — jei tektų paklysti erdvėje, jie pasiėmė daugiau kuro. Dar ir už Kauno galėjo nusukti 400 mylių. Tai ir sudarė svorį. Tai ir jaudino visus keleivius aerodrome, kad Lituanica vos vos pakilo.

Ta rizika, drąsa ir pasiryžimas siekti savo uždavinių visada žavės drąsiuosius vyrus, tyrinėtojus.

Ištvėringai jie perskrido Atlantą. Jie turėjo skristi pagal žvaigždes, pagal jų išsidėstymą. Radijo jie neturėjo, ryšio su kontinentu nebuvo. Aviacijos istorijoje šis skridimas laikomas vienu pavyzdingiausių tikslumo atžvilgiu.

Pasiekę Scotiją, jie pakeitė kursą. Buvo planavę skristi per Londoną, o dabar pasuko lėktuvą tiesiai į šiaurės jūrą, į Kylio miestą. (Rašosi Kiel.) Liepos 16 vakare jie pasiekė Vokietiją. Vakare 11 val. Lituanica buvo pastebėta viršum Stargardo miesto, skrendanti į Karaliaučių.

Lituanica žuvo liepos 17 d., pirmadienį, 36 minutės tuoj po nakties dvylikos. Kodėl žuvo, liko paslaptis. Buvo užėjusi audra, gal lakūnai ieškojo vietos nusileisti. Toje vietoje kalnai nuo jūros lygio buvo 400 metrų. Ir jie, skrisdami žemai, pataikė į pušį.

Yra nuomonių, kad Lituanicą galėjo ir pašauti, nes toje vietoje buvo internuotų stovykla. Ten buvo ir sargybos su kulkosvaidžiais. Sargybiniams galėjo būti įtartinas toks žemas lėktuvo skraidymas.

Drąsieji Amerikos sakalėliai savo sparnelius atmušė į sausą eglę Vokietijoje (dabar ten Lenkija). Iki Kauno buvo tik 404 mylios, arba 650 kilometrų.

(nukelta į 4 psl.)

Abu transatlantiniai lakūnai buvo gimę Lietuvoje, Žemaitijoje. Jauni atvyko į šį kraštą, čia užaugo, tarnavo kariuomenėje, abu norėjo išgarsinti Lietuvą savo skridimu per Atlantą.

Stepas Darius gimė 1896 sausio 8 Dubiškės vienkiemy, Kvėdarnos valsčiuje, Tauragės apskrityje. Tėvas turėjo dvigubą vardą ir pavardę — Jonas Romualdas Juzevičius — Darašius. Motina buvo Augustina Vaišvilaitė. Tėvas mirė 1905. Motina ištekėjo už Kazio Degučio.

Visa šeima į Ameriką atvyko 1907 gruodžio 15. Stepas tada baigė vienuoliktus metus. Pirmą sustojo Newark, N.J., paskui — Elizabeth, N.J. I Chicago išsikėlė 1909 ir ten pastoviai apsigyveno.

Amerikoje Juzevičiai sutrumpino savo pavardę, pasivadino Juciais, o Stepas 1917, stodamas savanoriu į Amerikos kariuomenę, pasivadino Darius. Iš Darašiaus pavardės pasiliko tik pradžią ir galūnę.

Dalyvavo kautynėse Prancūzijoje. Buvo sužeistas, apdovanotas dviem karo medaliais. Iš kariuomenės grįžo 1919 ir ėmė organizuoti lietuvių karius, kad galėtų su jais vykti į Liepūrą kariauti už jos nepriklausomybę. Bet Amerikos valdžia tokių karių neišleido. Tada išvyko Stepas Darius su keleta lietuvių.

Lietuvą jie pasiekė 1920 liepos 27 ir tuoj įstojo savanoriais į kariuomenę. Stepas pradžioje dirbo kariuomenės štabo žvalgybos skyriuje, paskui įstojo į

LAKŪNŲ ŽYGIO DATOS IR SKAIČIAI

Dariaus ir Girėno skridimo 50 metų sukakčiai paminėti

Lietuvos karo aviacijos vyresnis leitenantas Stepas Darius prie savo žvalgomąjo lėktuvo, kurio numeris yra — 9.

karo mokyklą ir ją baigė 1921 gruodžio 18.

Pateko į aviacijos kursus ir mokėsi skraidyti. 1922 spalio 12 jis jau vienas skraidė viršum Kauno. Taip jis pasidarė Lietuvos kariuomenės lakūnas. Jis tada buvo 26 metų.

Klaipėdos žygyje

1922 metų gale paprašė, kad leistų atostogų iš kariuomenės. Persirengęs civiliniais drabužiais, jis išvyko į Klaipėdos kraštą, ten įsijungė į sukilėlių eiles, agitavo žmones, buvo sukilėlių štabo nariu, dalyvavo

Šilutės paėmime, žygiavo į Klaipėdą. Iš sukilėlių armijos buvo paleistas 1923 vasario 12. Tada vėl grįžo į aviacijos dalinį Kaune.

Organizuoja sportą

Jis buvo sportininkas entuziastas. Suorganizavo Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjungą, trumpai vadinamą LFLS, tai Sąjungai pirmininkavo, organizavo rungtynes, rengė sporto aikštes. Norėdamas Lietuvą labiau sportinti, parašė dvi knygutes — Kaip žaisti beisbolą. Kaip žaisti krepšinį. Beisbolas nepri-

gijo, o krepšinis pasidarė lietuvių tautiniu sportu. Žaidė jis ir futbolą (europietiška), buvo tos komandos vartininkas. Organizavo civilinės aviacijos klubus.

1927 metais jis jau buvo Lietuvos aviacijos kapitonas.

Vyksta į Ameriką

Paprašė, kad jį paleistų metams atostogų, nes norėjo aplankyti Amerikoje savo gimines, brolius, seserį, motiną. 1927 gegužės 4 draugai karininkai jį palydėjo į geležinkelio stotį ir atsisveikino. Nuvažiavo pirmą į Paryžių, kur mokėsi jo draugas karo lakūnas Antanas Gustaitis.

Jiedu Paryžiuje pergyveno istorinį įvykį — matė, kaip amerikietis lakūnas Charles Lindbergh perskrido Atlantą, iš New Yorko į Paryžių atskrido be nusileidimo. Tai buvo nepaprastas įvykis. Tada Dariui ir atėjo mintis, kad ir jis nugalės Atlantą, iš Amerikos į Lietuvą grįš ne laivu, o lėktuvu.

Chicagoje perka lėktuvą

Atvykęs į Chicago, jis 1927 metų birželio mėn. nusipirko lėktuvą ir ėmė skraidyti. 1927 liepos 4 jis atliko didelį žygį — greitai pervežė vienos bendrovės filmus į Montrealį. Buvo aprašytas spaudoje, nufilmuotas. 1927 liepos 20 iš Chicagos jis nuskrido į New Yorką.

Ieško skridimui draugų

1928 jis paprašė, kad iš kariuomenės paleistų į atsargą. Tada įsitraukė į komercinį skraidymą, vis labiau tobulino savo skraidymo techniką.

Jau 1929 ėmė ieškoti draugų, kurie norėtų drauge su juo skristi į Lietuvą. Pradžioje prikalbino savo svainį, sesers vyrą Našlėną. Bet greitai jį atkalbėjo žmona.

1929 surado T. Turskį, atsargos karininką ir lakūną. Abu ėmė studijuoti matematiką, astronomiją. Bet visi planai suiro, nes dar neturėjo lėktuvo.

Apsauga džiovos

1929 pasireiškė džiovos liga. Doktorai privertė susirūpinti sveikata. Tris žiemas jis praleido šiltame klimate, drauge turėdamas galimybės ir paskraidyti.

1932 m. doktorai pasakė, kad džiovos nebėra. Tada jis pilnai atsidėjo savo žygio organizavimui.

(nukelta į 4 psl.)

Capt. S. DARIUS

Pilot S. GIRĖNAS

Prieš lakūnų skridimą per Atlantą tokie atvirukai buvo platinami lietuviškoje kolonijoje. Antroje pusėje anglų kalba įrašyta, kad tai Lituanicos kapitonas S. Darius ir pilotas S. Girėnas.

Niekas čia jos negirdėjo naktį ir vėjuose, — nei tėvai, nei broliai ir nei tasai, kuris nuėjo į žaliąsias girias.

II

Dienos lėkė greitos, lyg sparnus turėtų. Iš miškų užskudavo vyrai, bet Mindaugo tarp jų nebuvo. Pravažiudavo grobuonys svetimieji, nešdami šurpą ir išraudami žmones iš jų sodybų.

Danutė jau ir žolę vejoi po gluosniais prastovėjo, belaukdama. O jisai vis neatėjo, kad jai gerą žodį pasakytų ir kad jina galėtų dar sykį, tegul jau paskutinį, žvelgti į jo akis ir prisiglausti prie jo peties.

Ji šnabždėjo sau viena, žiūrėdama į miškus:

— Kaip gera man būtų, jeigu dar jį pamatytčiau. Nebūtų tada man taip sunku ir liūdna, jeigu mane jau vežtų į šiaurę ir į mirtį.

Ji tyrinėdavo tamsą, ir kartais jai regėdavo, kad iš prielandų štai išsineria jisai, aukštas ir atlašus. Antai jis artėja, toks didelis, visa galva prasikišęs iš rūkų, ir nuo jo padvelkia tokia maloni šiluma, toksai geras artumas. Jina šypso, ir taip saldu jai širdyje, — ir taip šviesu.

Danutė dar labiau įsistebi į sambrėškius ir tiesias rankas, lyg pasitikdama, lyg trokšdama apkabinti naktį, didelę ir juodą, — sykiu su tuo, kuris, tylus kaip migla, artėja prie tėviškės gluosnių.

Suklinka išsigandęs paukštis, ir jinai krūptelia: nieko tenai nėra ir niekas į ją neina. Aplinkui vien tamsi naktis ir gėla. Ir medžiai neramūs ošia.

III

Taip prabėgo vasara ir ruduo.

Vieną vakarą, kai Danutė stovėjo, laukdama po gluosniais, lengva ir puri nukrito pirmoji sniegė, ir sutirpo jos plaukuose. Atėjo žiema. Balti aplinkui spindėjo laukai, ir žila stukojo tolimoji Medžionės giria. Paskui kilo pūgos, ir nuo speigų klevai ir jovarai vaitojo, kaip žmonės.

Nuo langų prapūtusi ledo gurgulus, Danutė žiūrėdavo į naktį ir į pusnis. Staugdami, laukuose gaudėsi vėjai, dideli ir galingi.

Jai vaidenos: su tais vėjais pūgoje kaukė žmonės. Kaukė jie lyg vilkai, tūkstančiai ir tūkstančiai jų. Visi jie buvo žiau-

rūs ir kruvini, o jų balsas buvo toks klaukus, kad net kaulų smegenis gėlė.

Danutė viena sau kuždėjo:

— Rodosi, kad visoje žemėje nieko nėra ir nieko negirdėti, kaip tik tas bausis jų rėksmas audroje ir šaltyje.

Jinai dar labiau įsiklausydavo. Aure, toli, kaip kad giliai po ledu vanduo čiuurlena, — pažįstami balsai atsišaukia, toki silpni ir nustelbti vilkų rujos, bet vistiek gyvi ir tikri. Ji žino: tai dainuoja mūsų broliai. Jie dainuoja savo žemę ir aušros žvaigždę, pavasarį ir linksmą artoją savo dirvų vagoje.

Priglundusi prie drėgnų lango staktų, ji dar akyliu įsiklausė. Tenai skyrėsi vienas balsas, mielas ir brangus, gražesnis už kitus. Ji suprato, kad tą žiemos naktį, anoj tolybėj Mindaugas dainavo jai, savo mergaitei ir savo žemei. Jina žinojo, kad čia buvo meilės, lūkesčio ir visokios aukos daina savo šaliai ir savo žmonėms.

Kada ji taip klausėsi ir kada jos sieloje buvo taip švelnu ir tvirta, atsiliepė jai mama, iš miegų busdama:

— Gultum, dukrele, berymojus lange. Kas gali pasakyti, — gal tuojau visai neturėsime kur galvos priglausti.

Danutė regėjo motinos sielą. Mergaitei plėšte plėšė širdį. Ji, žilagalvė, čia gimė, maža bėgiojo ir vaikus išaugino — ir štai, pakirdusi nakčia, dūsauja iš rūpesčio, ar jos neišraus iš šio tėviškės molio, į kurį ją Dievas pasodino ir kur, kaip obelis, įsišaknijo.

— Miegok, mamyte, — Danutė guodė savo motulę. — Gal nieko pikto mums neatsitiks.

— O tu žiburį užgesintum. Dar atsivilks koks šuo.

Duktė užpūtė spingsulę ir tarė:

— Aš dar pasiklausysiu, mamyte...

— O ką tujen girdi, vaikelis?

— Man vis dingojas, kad per pūgą kažkas šaukia ir dainuoja. Gal tai jie dainuoja...

Motina ilgai klausėsi, kol atsidūsėjo ir prabilo:

— Niekas ten nedainuoja, dukrele. Tik vėjai staugia aplink sąsparas.

Danutė klausėsi ir girdėjo: pūgoje dainavo jos broliai. Drąsūs miškų vyrai tenai šaukė.

(Bus daugiau)

ANTANAS VAIČIULAITIS

GLUOSNIŲ
DAINA

I

Vėtros pakilo ir gaudžia miškai, o medžių tankmėje, tarp eglių ir alksnių, dainuoja mūsų broliai milžinai.

Po gluosnių sustoja, vieną vakarą jų šauksmo klausės du žmonės, kai dangus buvo raudonas ir ilgesingas.

Jisai tarė:

— Būki sveika, Danute. Aš jau einu, kur skamba girių balsai.

Ji atsakė:

— Keliuiki, Mindaugai, ir saugoki mus.

Paskui ji nedrąsiai sukuždėjo:

— Ir sugrįžkit visi. O mudu toki laimingi būsime.

— Sugrįšiu. Visi mes sugrįšime, — kalbėjo jisai, žiūrėdamas į liūdnus vakaro gaisus.

Tada jis pasilenkė ir pabučiavo ją. Jis jautė, koki švelnus buvo jos skruostai ir kaip baukščiai jos širdis dunksėjo, ir kokia gera ir brangi jina jam buvo.

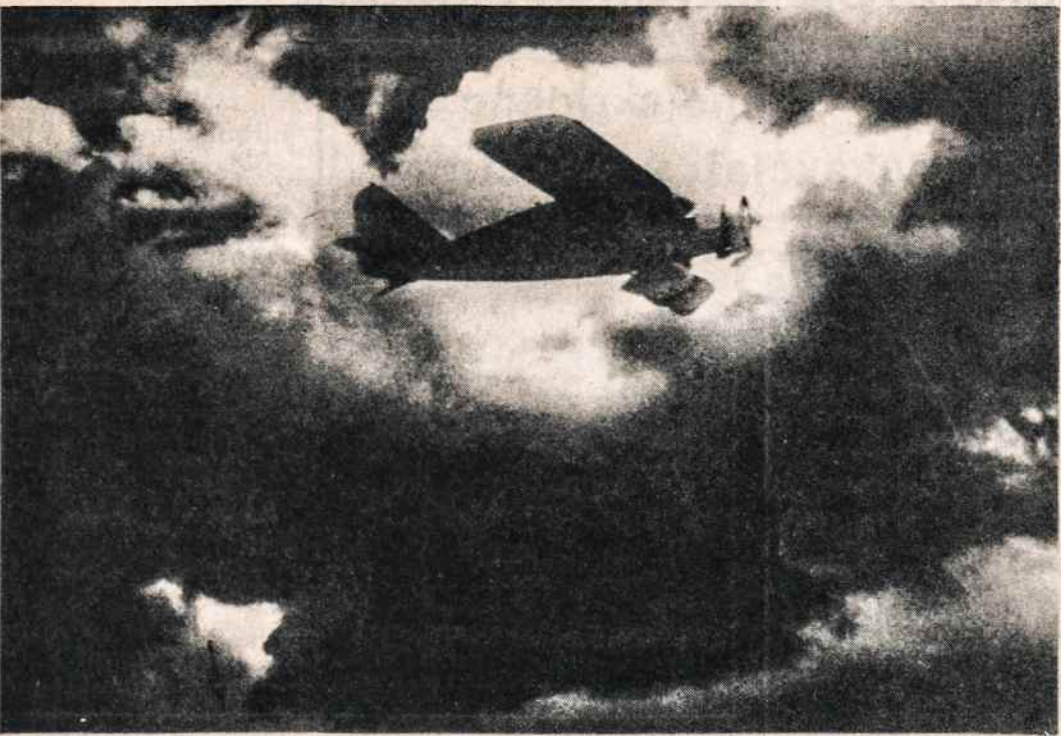
Skaudžiai jo krūtinė suvaitojo. Betgi jis atsilošė ramus, paspaudė jos ranką ir nuėjo į sambrėškius, į tenai, kur audrotyje ošė raudoji miškai.

Danutė žiūrėjo, kaip jisai nyksta tamsoje ir naktįje. Neramūs šniokštė sodo medžiai, ir jos siela buvo liūdna. Jos dvasia dejavo ir šaukėsi nutolstančio žmogaus.

Kol dar buvo regėti atlašus jo stuomuo, jinai tylėjo, lyg vildamasi, kad jisai dar atsituks, sugrįš ir pasakys jai vieną žodį, gražiausią iš visų, tokį gražų, kokio dar joksai liežuvis nėra prataręs, — ir taip gera, taip šilta jai būtų su tuo meilės žodžiu žengti atgal per savo namų slenkstį.

Mindaugas neatsisuko ir išnyko rūkuose ir tamsoje.

Tada jos širdis suskauto, kaip dar niekadus nebuvo sojęjus. Danutė prisiglaudė prie gluosnio ir gailiai pravirko.

Juodi audros debesys lydėjo lakūnus ilgoje kelionėje ir užtemdė padangę į Lietuvą, kurios garbei jie nugalėjo Atlantą.

LAKŪNŲ ŽYGIO DATOS IR SKAIČIAI

Dariaus ir Girėno skridimo 50 metų sukakčiai paminėti

(atkelta iš 3 psl.)

Surado kelionės drauga
1932 surado jis kelionės draugą — Stasį Girėną. Jo tikra pavardė buvo Girskis. Žygio planavimo metu jis pasivadino Girėnu.

Stasys Girėnas buvo gimęs 1893 spalio 4 Vytogalos kaime, Kaltinėnų valsčiuje, Raseinių apskrityje. Jis buvo trejais metais vyresnis už Darių. Stasio tėvas buvo Juozas Girskis, motina — Marcelė Martinkutė. Jaunystėje neteko abiejų tėvų. Likęs našlaitis, vargo ir skurdo.

1910 metais su broliu Petru

iškeliavo į Ameriką, kur nuo 1900 metų gyveno jo vyresnysis brolis Jonas.

Mėgo greitai važinėti

Išsikūrė Chicagoje, išmoko valdyti spausdinimo mašiną, dirbo įvairiose spaustuose. Mėgo greitai važinėti, pirma turėjo dviratį, paskui motociklą, automobilį. Baigė lėktuvu.

Pirmojo pasaulinio karo metu savanoriu stojo į Amerikos kariuomenę. Tarnavo aviacijos dalinyje. Po 17 tarnybos mėnesių paleistas, vėl grįžo į Chicago. Buvo taksis šoferis, lankė lakūnų mokyklą ir 1924 metais pats

įsigijo lėktuvą, su kuriuo vežiojo keleivius.

Su Dariumi susitiko 1928 metais, bet drauge su juo skristi apsisprendė 1932 m.

Stasys Girėnas buvo geras motorų mechanikas.

Perstato lėktuvą

Abu susidėję po lygią dalią, jie 1932 nusiperka lėktuvą "Ballanca", su kuriuo Darius ir Girėnas skraidė. Sumokėjo 3200 dol. Lėktuvą galėjo pavežti 6 keleivius.

Lėktuvą perdirbo, pritaikė ilgai kelionei, įdėjo naują motorą. Lėktuvą nudažė oranžine spalva ir jį pavadino "Lituanica". Jonas Valaitis, kuris dabar dirba Vienybės laikraštyje, ant

Darius ir Girėnas narsūs vyrai buvo, Perskridę Atlantą, Vokietijoj žuvo.

Lietuvių liaudies daina

lėktuvo šono gražiai surašė aukotojų pavardes.

Lėktuvo krikštynos buvo 1933 gegužės 6. Dariaus motina ir lėktuvą sudaužė butelį šampano. Gegužės 7 jiedu atskrido į New Yorką ir sustojo Floyd Bennet aerodrome, iš kur buvo vykdomi visi tolimieji skridimai.

Sunkiai pakilo nuo žemės

Jų kaimynas buvo garsus lakūnas Willy Post, kuris su savo moderniu lėktuvu Winnie Mae rengėsi skristi aplink pasaulį. Jis susidraugavo su šiais šauniais lietuviais lakūnais.

Atlante siautė audra. Kai tik oras pagerėjo, pakilo Willy Post. Tą pačią dieną išskrido ir Darius su Girėnu. Jie pakilo 1933 m. liepos 15 d. 6:23 minutės ryto. Pakilo labai sunkiai, nes lėktuvas buvo perkrautas.

Tiksliai perskrido Atlantą

Pakilę nuskrido pakrantėmis į šiaurę, į Newfoundland. Iš ten — per vandenyną. Labai tiksliai perskrido Atlantą ir pataikė į šiaurės Skotiją. Iš ten pasuko į Kylio miestą Vokietijoje. Paskutinį kartą lėktuvą matė liepos 16, sekmadienį, 11 v.v. viršum Stargardo miesto. Jis skrido tada Karaliaučiaus link. Iki Kauno bebūvo 404 mylios.

Lėktuvą užklupo audra. Jų draugas Willy Post, audros pabūges, nusileido Berlyne, o jiedu norėjo pasiekti Kauną.

Gal audroje paklydo, gal lėktuvas sugedo, bet jiedu ieškojo vietos nusileisti. Sukdami ratą, jiedu pataikė į pušies viršūnę ir taip įkrito į mišką. Jiedu žuvo Soldino miške. Dabar tą vietą valdo Lenkija. Jie žuvo 1933 metais liepos 17 d.,

pirmadienį, 36 minutės po vidurnakčio.

Klasiškas skridimas

Iš New Yorko iki sudužimo vietos jie nuskrido 3984 mylias. Tą kelią praskrido per 37 valandas ir 11 minučių.

Lakūnai specialistai jų skridimą laiko klasišku, nes buvo gerai paruoštas, be aparatūros perskrido Atlantą labai tiksliai,

tolių atžvilgiu pasaulinėje rekordų lentelėje užėmė antrą vietą.

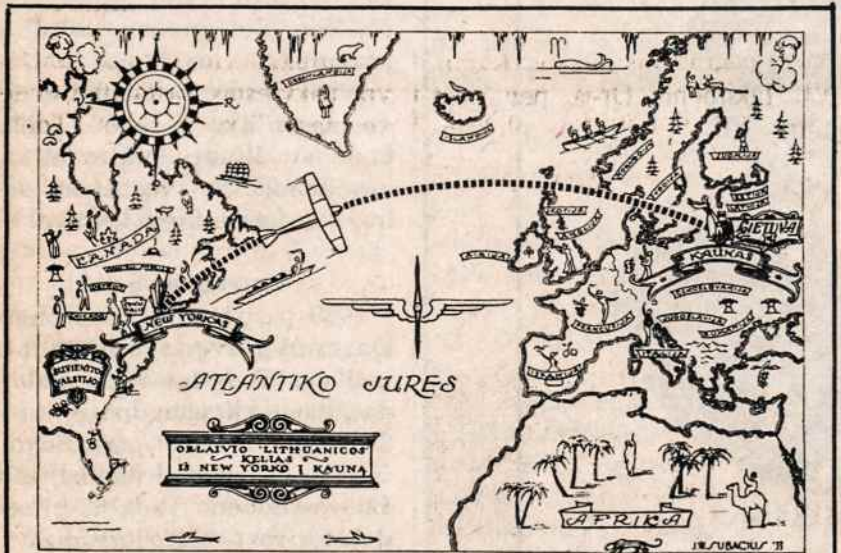
Nuo Lituanicos žuvimo visų kraštų aviacijos įsakė lėktuvam turėti radijo siųstuvus ir priimtuvus.

Skrenda Lituanica II

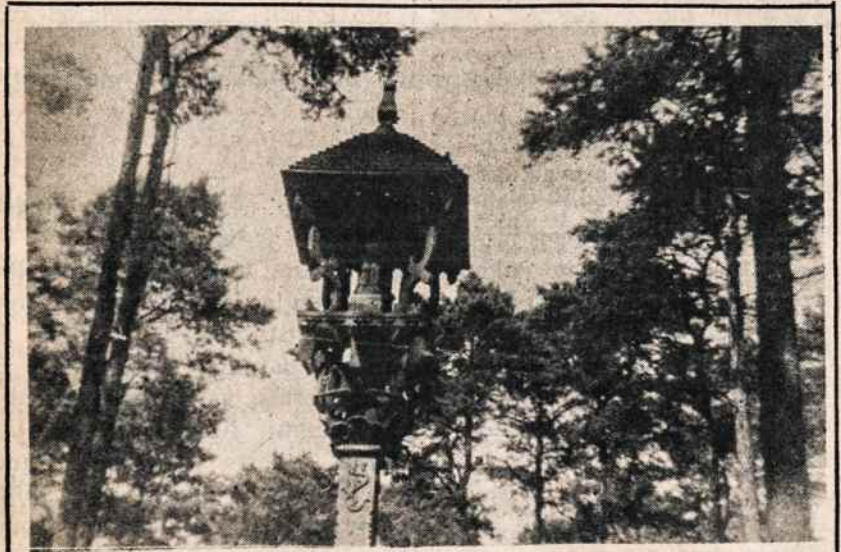
Amerikos lietuvių tarpe kilo sąjūdis — būtinai perskristi Atlantą. Susidarė rėmėjų būriai. Taip lakūnas Feliksas Vaitkus 1935 metais rugsėjo 21 d. 5 v.v. pakilo iš New Yorko ir po 22 valandų kelionės pasiekė Airiją. Buvo blogas oras, reikėjo skristi prieš vėją, taip pritrūko kuro ir nusileido Airijoje. Nusileidamas apgadino lėktuvą, bet jo nesudaužė. Vienas lėktuvo pataisyti negalėjo. Tada išvyko į Dubliną, iš ten į Londoną. Iš Londono į Kauną jį atskraidino Lietuvos karo aviacijos lėktuvai.

Jo lėktuvas vadinosi *Lituanica II*. Jis buvo atgabentas į Kauną ir sutaisytas. Vėliau jis skraidė viršum Lietuvos.

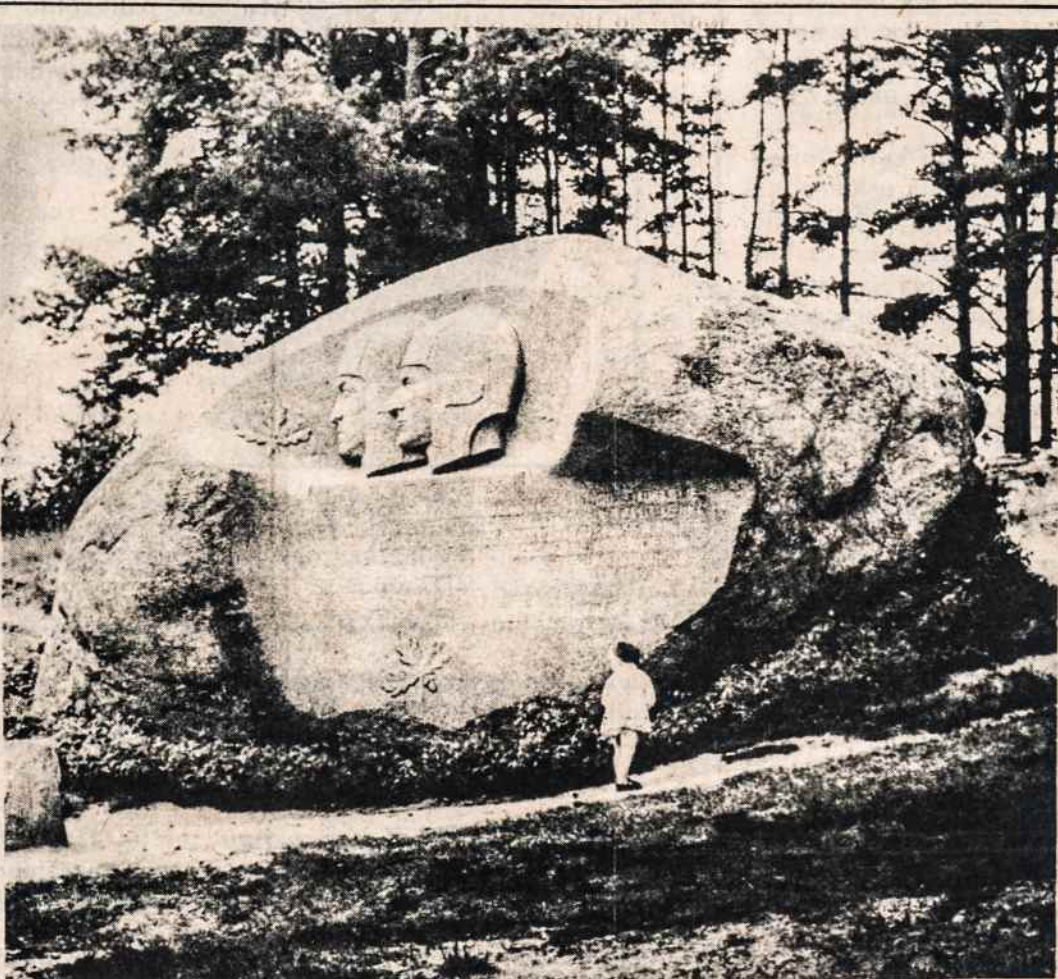
Pats Feliksas Vaitkus II pasaulinio karo metu buvo Amerikos karo lakūnas, pulkininkas. Po karo gyveno Wiesbadene Vokietijoje, ten ir mirė 1956. Palaidotas Kohler, Wisconsin, kur gyveno jo artimieji. (p.j.)

Lituanicos kelias per Atlantą. Šį žemėlapi nupiešė Amerikos lietuvis dailininkas Jonas Subačius Petro Jurgėlos knygai "Spamuoti lietuviai".

Lakūnų žuvimo vietoje buvo pastatytas gražus lietuviškas kryžius ir kitas memorialinis paminklas.

Lakūnų garbei iškalta memorialinė lenta Puntuko akmeny. Taip pat iškalta ir ju testamentas. Paminklo autorius — skulptorius Bronius Pundzius.

Lietuvos pašto išleisti ženklai lakūnams pagerbti. Dariaus ir Girėno skridimui įamžinti buvo išleisti 5 ženklai. Juos matome pirmoje ir antroje eilėje. Felikso Vaitkaus skridimui atžymėti išleisti trys ženklai. Juos matome trečioje eilėje.

Konstantinas Avižonis — RINKTINIAI RAŠTAI. III. Redagavo dr. h.c. A. Avižonienė. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs. 1982. Roma. Spausdinimo išlaidos apmokėtos dr. A. Avižonienės ir Lietuvių Fondo lėšomis. Spausdino "Pliniana" spaustuve Selci Umbro miestelyje (Perugia, Italia). Kietais viršeliais. Didelio formato. XII ir 570 psl.

Redaktorė Angelė Avižonienė trumpai supažindina skaitytoją su šios knygos kilme bei turiniu:

"Lietuvių istoriko prof. dr. A. A. Konstantino Avižonio paminklinis *Rinktinių Raštų* leidimas įpusėjo. Pirmame tome (Roma 1975) patiekiamas studija apie Valstybinio Lietuvos gyvenimo Vazų laikų bajorus. Antname tome (Roma 1978) yra nagrinėjami Lietuvos statutai, Baudžiavų istorijos Lietuvoje, Ūkio istorijos pagrindai bei duodamas Lietuvos istorijos terminų žodynas.

Rinktinių Raštų trečiojo tomo pagrindinė studija apima Lietuvos istorijos XVII amžiaus tragiškiausią laikotarpį. Studija yra išlikusi rankraščiuose, kuriuos jis tikėjosi ateityje išleisti. Jais naudojosi savo paskaitoms: Vilniaus Universitete (Lietuva 1942-1944); Freiburgo Universitete (Vokietija 1945-1949); Baltijos Universitete, Hamburg-Pinneberg (Vokietija 1946-1949); North Carolina Chapel Hill (U.S.A. 1949-1969) ir Kansas Universitete (Kansas, U.S.A. 1964-1965).

Autoriaus istoriniai darbai yra plačiai paaikinti I tome ir papildyti išsamiu istorinių terminų žodynu II tome. Bibliografija II ir III t. yra papildyta naujausiais lietuvių ir svetimų kalbų leidimais iki 1979 m.

Be to, į trečiąjį tomą įeina šie anksčiau išspausdinti darbai: *Bendroji rusinimo politika* (Chicago), *Kelios istorinės Lietuvos vietos*, Keturių recenzijos (įvairių mokslinių veikalų), *Lietuvių kilimo iš romėnų teorija XV ir XVI a.* Fotostatiniu būdu perspausdinama *Stanislavo Albrechto Radvilo "Memoriale"* ir *Die Entstehung und Entwicklung des litauischen Adels bis zur litauisch-polnischen Union 1385.*

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMO DARBAI. IX. Devintasis L.K.M. Akademijos suvažiavimas 1973 rugpjūčio 31 - rugsėjo 2 Bostono Kolegijoje. Redagavo A. Liuima, S.J. Išleido L.K.M. Akademijs. 1982 Roma. Didelio formato. XVI ir 458 psl.

Knygos turinį sužymėtos šios paskaitos: Juozas Brazaitis — Akademijs tautos kryžkelėse, Antanas Rubšys — Naujasis Testamentas ir mitas, Viktoras Gidžiūnas — Pranciškonų observantų-Bernardinų gyvenimas ir veikla Lietuvoje XV ir XVI amž., Benediktas Mačiūka — Istoriniai leidiniai okupuotoje Lietuvoje, Paulius Rabikauskas — Lietuvos istorinių šaltinių leidimas, Ina Užgiriėnė — Protinis vystymasis ir etinių normų supratimas, Justinas Pikūnas — Humanistinės vertybės: ugdymas ar paneigimas? Romualdas Kriaučiūnas — Trys tuzinai ryškiausių santykių studijinės anketo rezultatuose, Antanas — Paškus — Psichodelija, jos apraiškos, priežastys ir p a m o k o s krikščionijai, Jurgis Gimbutas — Lietuvos bažnyčių statytojai XIX - XX amž., Edmundas Arbas — Lietuvos architektas dvidešimtajame amžiuje, Bronius Povilaitis — Tabako nikotinas ir rūkymas, Petras Kaladė — Vėžį sukeltieji cheminiai maisto priedai, Pranas Jucaitis — Bulvių visurų tyrimas, Stasys Santvaras — Poetų palikti pėdsakai, Vladas Kulbokas — Keturi mūsų naujesniosios religinės atstovai, Balys Petkauskas — Medicinos pagalba Vakarų Europoje ir Jung. Am. Valstybėse.

Jie skraido ir po 50 metų

(atkelta iš 3 psl.)

Juos prisiminė viso pasaulio spauda, prisiminė aviacijos istorikai ir nustatė, kad jų žygis aviacijos lentelėje, kur atžymimas tolis, užėmė antrą vietą visame pasaulyje. Jie liko visiems pavyzdžiu savo drąsa, savo sumanumu — imtis didelių žygių ir juos skirti Lietuvai, jos garbei.

Amerikos lietuviams jie visada bus švyturiai, kaip reikia nusigrežti veidu į Lietuvą ir kaip jai padėti. Jeigu gali kitos tautos savo tėvų žemei padėti, tai gali ir šie lakūnai! Darius dar buvo sugrįžęs į Lietuvą, stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, buvo karininku, lakūnu, dirbo Klai-

pėdos sukilėlių štabe, organizavo sportą, atnešė į Lietuvą krepšinį ir futbolą (beisbolas nepriėmė). Visa tai darė, kad Lietuva būtų pažangesnė, stipresnė ir sportuojanti. Ir Lietuvai jie visada liks kaip tie didieji sakalai, kurie ant savo sparnų nešė laimę ir džiaugsmą. Ir kai tas džiaugsmas virto liūdesiu, jų vardai dar labiau įsirašė tautoje. Tautai reikia didvyrių, kad galėtų į juos žiūrėti ir didžiutis jų ryžtu ir drąsa. Tokie ir buvo šie lakūnai — Darius ir Girėnas.

Jų žygis niekada nesibaigs. Jie visada skatins lietuvius kilti ir siekti didelių dalykų su didžiausia drąsa ir visa tai paauskoti Lietuvos garbei!

KAZIO VESELKOS ATMINIMUI

Norėjau apie Kazį Veselką parašyti anksčiau: dar tada, kai jis buvo mūsų tarpe. Norėjau parašyti po to, kai vieną vakarą išgirdau jį rieškučiomis barsant eilėraščius. Tai buvo tikras poetijos rečitalis, nors jis ir įvyko privačiuose namuose. Sužavėti klausytojai prašė: "Dar, dar!"; o Kazys mum savo talento nepašyškstėjo. Man rodos, nedaugelis aktorių sugeba taip įtaigiai perteikti poeziją.

Tą vakarą (visai neseniai!) šventėm vieno ukmergiškio šešiasdešimties metų sukaktį, ir pokylis tapo gražia literatūros švente. Kazio Veselkos mum padovanota poezijos valanda suteikė sukakčiai šventiško pakilimo ir mus visus perliejo kažkokiu dvasiniu katarsiu. Šiandien galvoju, kad tai buvo Kazio "Gulbės giesmė", jo atsiveiklinimas su artimais bičiuliais.

Kai vaišių metu nusistebėjau jo fenomenalia atmintim ir beveik neišsėmiamais poezijos ištekiais, Kazys Veselka šyptelėjęs man atsakė: "Ketinu įrašyti poezijos plokštelę, todėl mano galvoj net ir kasdieninės mintys posmuojasi". Plokštelė? Tikrai? O kada toji plokštelė bus įrašyta?.. Vasarą, gal liepos mėnesį: vienoj pusėj būsianti įskaityta Vlado Šlaito, o kitoj — Vytauto Mačernio kūryba. "Darbuojus su taja plokštele jau dvejus metus", pasisakė Kazys, "nes reikia ką nors pozityvaus nuveikti savo šešiasdešimtuose metuose". Iš tiesų, pagalvojau, Kazys Veselka juk mūsų vienmetis, tačiau jis visados atrodavo daug jaunesniu.

Tad vasarą, tad liepos mėnesį... Deja, žvaigždėse buvo įrašyta, kad mirtis Kazio laukė dar neišaušus pavasariui — prieš Verbas.

Kazys Veselka aktyviai reišėsi dviejose srityse: išsėmė teatro ir dailės. Jis nupiešė nemažai viršelių knygom, plokštelėm, eskizų sceniniam kostiumam; dekoravo bent šešis teatro pastatymus, iš kurių labiausiai minėtini "Baltaragio malūnas" ir "Milžino paunksmė". Jis taip pat iliustravo daug knygelių mažiesiems skaitytojams — sakysim, mano vaikaitis juo iliustracijos labiausiai ir patraukia prie lietuviškų pasakėlių.

Jie patys spalvina Kazio sukurtus paršiuokus, žuvytes, kiškučius, peliukus... O nejučiomis — ir žodžius paskaito.

Kaip aktorius Kazys Veselka pradėjo reikštis Hanau stovyklos vaidintojų įsteigtame "Atžalyne", vėliau dirbo Montrealio lietuvių dramos teatre ir įvairiškai talkino išsėmė sceninei veiklai, persikėlęs į Chicago. Man labiausiai atmintin įstrigo jo sukurtas Jogaila B. Sruogos "Milžino paunksmė", kurią montrealiečiai kadaise buvo atvežę į Chicago. Kazys Veselka savo vaidmenį giliai perprato ir jautriai atskleidė karaliaus — užkurio dramą: jo suvaidintas Jogaila tapo gyvu žmogum, kuris tėvynės pasiilgimu ir širdgėla brangiai apmokėjo savo karūną. Taip pat puikiai atmintinas (nors visai kitokio pobūdžio) vaidmuo buvo ir K. Borutos "Baltaragio malūno" velniūkstis Pinčiukas, vienas spalvingiausių personažų. Ir — beveik akrobatiško lankstumo juokdarys Pikiš spektakly ir filme (B. Pūkelevičiūtės "Aukso žąsis").

Ačiū Dievui, ir "Baltaragio malūnas", ir "Milžino paunksmė" liko įrašyti plokštelėse. Tarp kitko, tai buvo pirmosios

Kazys Veselka
1923.1.3 - 1983.3.25

PITTSBURGH, PA.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Mūsų dvi puikios lietuviškos radijo programos oro bangomis pasiekia ne tik Pittsburgho apylinkę, bet ir toli gyvenančius

tautiečius. Veik visas birželio mėnuo skirtas tragiškiems mūsų tautos įvykiams paminėti.

Per Vito Yuciaus "Tėviškos garsų" radijo programą ir šie met kalbėjo nuolatinė bendradarbi, nepailstanti prelegentė seselė pranciškietė Josephine. Savo iš anksto ir visuomet rūpestingai paruošose kalbose ji birželio 5-tą dieną kalbėjo lietuviškai, o birželio 12-tą dieną angliškai kreipėsi į klausytojus. Labai jautriai buvo apžvelgta tragiškų įvykių raida. "Tremtinių ir kankinių, kovojančių už laisvę ir didvyriškai savo gyvybes net ir dabar atiduodančių už savo tautą, kraujas šiandien šaukiasi ryžto tęsti išpareigojimus tautai ir žmonijai... Ateis laikas, kada jau nebus ne tik pavienio žmogaus, bet ir tautų vergijos... Grius raudonasis imperializmas, ir patekės laisvės saulė visoms pavergtoms tautoms..."

Povilas Dargis per savo radijo programą (kuri jau penkiasdešimtmetį mini) kalbėjo lietuviškai, o Gertrūda Dargienė angliškai apie tragiškuosius birželio įvykius. Be to, per šią programą girdėjome į juostelę įrašytą tam tikslui skirtą lietuvių Bendruomenės atstovo kalbą.

Vitas Yucius per savo "Tėviškos garsų" programą įvairiomis progomis šį mėnesį žodžiu, parinkta muzika, dainomis ir kita priminė liūdno sukakties prasmę. Birželio 19 dieną Vitas Yucius perskaitė prezidento Reagano ką tik Baltuosiuose Rūmuose pasirašytą Baltų Laisvės Dienos proklamaciją. Išties tekstą. Angliškai ir lietuviškai. Tai buvo nepaprasta ir labai maloni staigmena klausytojams. Gal niekas kita nebūtų geriau tikę šį liūdno birželio mėnesį, kaip ši mūsų tautos nuotaiką kelianti proklamacija: Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažino, nepripažįsta ir niekad nepripažins Baltų tautų aneksijos!

J.P.

Clevelande birželio 18 susituokė Kristina Rociūnaitė su Virgum Volertu. Sutuokė kun. Kazimieras Stewart. Šalimais jaunosios sesuo L. Rociūnaitė ir jaunojo brolis V. Volertas. Sutuoktuvės įvyko Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos bažnyčioje. Nuotr. B. Bacevičiaus

PRISIMINTAS KOMP. VL. JAKUBĖNAS

Chicago Jaunimo Centro kavinė gegužės 6 buvo prisimintas velionis komp. Vl. Jakubėnas. Vakarone atidarė Komp. Vl. Jakubėno Dr-jos pirm. Ed. Šulaitis. Jis priminė, kad ši draugija, perėmusi komp. Vl. Jakubėno kūrybinį palikimą, jį saugoja ir rūpinasi, kad velionio kūryba nebūtų pamiršta.

Apie komp. Jakubėną atsiminimų puokštę pateikė kun. A. Trakis, kuriam dažnai su velioniu tekę susitikti ir bendrauti, ypač rengiant giesmių programas Tėviškos evangelikų parapijoj.

Referatą apie komp. Vl. Jakubėną

Guostis galim tik viena mintimi: laikas bėgs, o Kazys niekad nenusens; niekad, pasiramščiuodamas lazdele, netreplens nusipirkti laikraščio; niekas jo nevezijos pakvėpuoti tyru oru paliėgėlio vežimėly. Jo skubi eiseną ir smagūs žingsniai, rodos, dar tebeaidi Marquette Parko gatvėmis, kur sužaliavę medžiai tiesia vienas kitam šakas — vasaros susitikimam.

A.V.K.

bėno solo dainas skaitė sol. Iz. Motekaitienė. Jai iš arti tekę stebėti Vl. Jakubėno kūrybinį darbą, rinkti jo kūrinius. Referatas buvo iliustruojamas jos vedamos dainavimo studijos mokinių atliktomis Vl. Jakubėno dainomis. Dalia Polikaitytė padainavo Plaukia antelė, Gėlės iš šieno, Mėlyni varpeliai. Bosas Tadas Rūta padainavo Skamba, skamba kanklės, Kas per visą kelionę lydės, Nejaugi vėl, Dieve. Akomponavo M. Motekaitis.

Lietuvių operos pirm. Vytautas Radžius prisiminė apie komp. Vl. Jakubėną sumanytą sukurti lietuvišką operą. Kalbėtojas taip pat priminė, kad šios operos įrašytoj plokštelė panaudotas ir Vl. Jakubėno ilgesnis kūrinys De profundis. Klausytojams šis kūrinys čia pat buvo pagrotas iš juostos. Komp. Vl. Jakubėno Dr-ja per savo pirm. Ed. Šulaitį šios plokštelės išleidimo išlaidom mažinti įteikė 100 dol. auką.

Vakaronė baigta vaišėmis, kurias paruošė dr-jos valdybos narė E. Dilytė-Brooks.

A.D.

Kompozitoriui Vladiui Jakubėnui Chicagoje surengtos prisiminimo vakaronės gegužės 6 programos dalyviai. Iš k. J. Kreivėnas, E. Šulaitis, T. Rūta, D. Polikaitytė, M. Motekaitis, I. Motekaitienė, kun. A. Trakis. Nuotr. Z. Degučio

LIEPOS 24, SEKMADIENĮ,
N. PR. MARIJOS SESERŲ
VIENUOLYNO SODYBOJE
PUTNAM, CONN.,

METINIS
PIKNIKAS—
LIETUVIŲ DIENA

11 val. mišios, pamokslas,
procesija

12 val. pietūs, pramogos

3 val. popiet — Neringos
mergaičių stovyklos programa

Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Pasikvieskite ir savo draugus

Prel. Vytautas Balčiūnas š. m. liepos 23 mini savo kunigystės 50 metų sukaktį. Ta proga išskilmės bus liepos 24 Putnamo seserų vienuolyno sodyboje.

— Kanados Lietuvių Fondas paskyrė 500 dol. dešimtam lituanistikos seminarui, kuris vyks rugpjūčio 7-21 netoli Akrono miesto, Ohio valstijoje. Seminarai skiriami jaunuoliam, kurie gerai kalba, rašo ir skaito lietuviškai ir yra pasiruošę lankyti universitetinio lygio kursus.

— Lietuvos vyčių metinis seminaras siemet vyks rugpjūčio 18-21 Philadelphiaj.

— Režisierius Jonas Jurašas yra pakviestas pastatyti Čechovo pjesę "Trys seserys" Tokio, Japonijoje. Ji su pastatymais pakviestė garsusis Tadashi Suzuki teatras. Jonas Jurašas rugpjūčio mėn. dalyvaus tarptautiniame teatro festivaly Toga-Muroje, o po to pradės Čechovo pjesės repeticijas su japonų trupe Tokio. Spektaklio premjera numatoma spalio pradžioj.

— Clevelando LB apylinkės valdyba paskyrė Darbininkui 25 dol. auką. Nuoširdus ačiū už spaudos tautos įvertinimą.

— Irena Pavilionytė-Rivolta, Brazilijoje gimusi ir augusi lietuvaite, yra pasižymėjusi menininkė, kuri savo darbus daro iš porceliano. Jos paroda Ekvadoro sostinėj Quito buvo lankoma daugelio meno mėgėjų. Ji buvo parodyta televizijoje ir aprašyta laikraščiuose. Grįžtant į Braziliją, ją pasitiko ne tik meno, bet taip pat ir vyriausybės atstovai. Brazilijoje ji skaito paskaitas mokykloj ir televizijoje.

— Dr. Birutei M. F. Galdikaitėi, vadovaujančiai orantangų tyrinėjimo ir apsaugos projektui Tanjung Puting draustinyje, Borneo saloj, Indonezijoje, paskirta Guggenheim stipendija ateinantiems metams. Dr. Galdikaitė yra "adjunct associate" profesorė antropologijos fakultete, University of New Mexico. Projektas, kurio vykdymui paskirta stipendija — pirmuonių tyrimo Tanjung Puting draustinyje istorija.

— Australijoje yra reguliariai leidžiamas vadinamas Kalinių Draugų biuletinis, kuriame patys australai rašo apie sovietų įkalintus sąžinės belaisvius, pristatydami juos kaip naujųjų laikų kankinius. Biuletinį leidžia Tasmanijoje įsisteigusi Kalinių Bičiulių Draugija, kuri dabar yra išplitusi savo veiklą net už Australijos ribų. Viename iš paskutinių biuletenio numerių plačiai rašoma apie Antaną Terlecką, yra išspausdinta jo nuotrauka su šeima. Kiek anksčiau kito biuletenio numerio viršelyje buvo išspausdinta Nijolės Sadūnaitės nuotrauka, aprašant jos išgyvenimus lageriuose ir tremtyje.

1983 M.
KELIONĖS
LIETUVA

18 DIENŲ: SPECIALI KELIONĖ, skirta studentam ir jaunuoliam, norintiems susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artistinio palikimu—

Kelionė 816: rugpjūčio 16 — rugsėjo 2 \$1,899

Lankoma: 11 dienų Lietuvoj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj, 1 Helsingky

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 714: liepos 14-30 \$1,799

Kelionė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699

Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

15 DIENŲ LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 818: rugpjūčio 18 - rugsėjo 1 \$1,689

Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Varšuvoj, 2 Krokovo, 1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 705: liepos 5-16 \$1,569

Kelionė 809: rugpjūčio 9-20 \$1,569

Kelionė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569

Kelionė 104: spalio 4-15 \$1,279

Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono
Daromi giminių iškvietimo dokumentai
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

Kirpėjo pamoka

Vyriškis užsuko kirpyklon ir paprašė nuskusti barzdą. Tuoj prašneko kirpėjo mokyns:

— Ar galiu aš nuskusti? Būtų gera praktika.

— Skusk gi, kad nori, — abejingai liepė šeimininkas. — Tik-tai žiūrėk, kad neįsijautum.

Šimtamečio nuomonė

— Tikrai aš tikiuosi kitamet vėl aplankyti jus, kada sulauksit šimto metų, — tarė reporteris seneliui, sulaukusiam 99 metų. — O kodėl gi ne, vaikine? — atsakė tas. — Iš pažiūros atrodot gana sveikas.

Varžybos

Melagių suvažiavime vienas dalyvių pasakoja:

— Aš turiu didelį autografų rinkinį. Neseniai jį padidinau, nupirkdamas du laiškus, kuriuos savo ranka buvo parašę Matuzalis ir šv. Petras.

— Tai menkniekis, — atsiliepė antras. — Mano rinkinys yra daug vertingesnis. Jame yra paties Adomo rašytas laiškas su pašto antspaudu — Rojus.

Laikas

— Girdėjau, kad vyrai streikuoja, — kalba vienas statybos darbininkas.

— Kodėl? — klausia praeivis. — Nori trumpesnių valandų, — atsako darbininkas.

— Ir gerai daro, — samprotauja praeivis. — Aš visada pagalvodavau, kad vienai valandai tikrai per daug šešiasdešimt minučių.

Pažintys

— Ar tu pažįsti tą žmogų, kuris tave asilu išvadino? — Pirmą kartą matau. — Tai iš kur jis tave pažįsta?

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dainuok ir šok — J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Struigaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, merguzėlė, ateisiu, Sappnų pilis, Krinita lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kalėdos — Aušros Vartų Montrealio choro įgiedotos kalėdinės giesmės. Kaina 10 dol. Nauja diena — antroji dvynukų Šalčių plokštelė iš Vokietijos. Kaina 10 dol. Tarp tostų ir dainų — estradinę muziką atlieka R. Kasputis su gitarų, trumpetės ir akordeono pala. Kaina 9 dol. Lauksiu tavęs ateinant — Montrealio vyrų okteto dainos. Kaina 10 dol. Motulės dainos — lietuvių liaudies dainos. Dainuoja Bostono lietuvių etnografinis ansamblis "Sodauto". Kaina 6 dol. Kur gintarais. — Montrealio jaunimo ansamblis atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras...toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoj — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Apie prezidentus

Savaitraštis Newsweek rašė: Roosevelt įrodė, jog prezidentūra gali būti profesija visam amžiui, Trumanas — kiekvienas gali tapti prezidentu, Ike — Amerikai prezidentas visiškai nereikalingas, o Kennedy — Amerikai pavojinga turėti prezidentą.

Jūrininkas

Pasigėrė patyręs jūrininkas ir eidamas įvirto į patvinusį užgatvio groivį. Tai pastebėjęs policininkas bandė jį ištraukti, bet jūrininkas spyrėsi, sakydamas: — Pirmiausia gelbėkite moteris ir vaikus! Aš galiu palaukti...

Turtingas sūnus

— Tamstos sūnus, pone, duoda daugiau arbatpinigių negu tamsta, — tarė taksi šoferis. — Tai galimas daiktas. Jis, matai, turi turtingą tėvą.

Optimistas ir pesimistas

— Dabar bent tiek gerai, kad mažiau bereikia šukuoti plaukus, — taria optimistiškai nusiteikęs plikagalvis.

— Taip, — atsakė benuplikantis vyrukas pesimistas. — Bet už tai dabar jau tenka daugiau plauti veidą — kakta aukštesnė.

Reikalingos atostogos

— Man reikia atostogų, — tarė banko kasininkė, — atrodau ne per geriausiai.

— Niekus šnekate, — atsakė direktorius.

— Čia nebe niekai, kai žmonės prie langelio ima tikrinti mano duodamą gražą, o ne į mane žiūri.

Nuospauda

— Liaukis, tamsta, mojavęs rankomis ir daręs grimasas. Kam tai, juk dar nė nepaliečiau danties, — sudraudė dantistas pacientą.

— Aš žinau, kad nepalietėt, daktare, bet užmynėt mano kojos nuospaudą.

Patyrimas

Teisėjas kaltinamajam rūščiai sako:

— Jau trečią kartą, pilieti, esi sulaikytas vagiant. Ką visa tai reiškia:

— Tai reiškia, kad trūksta patyrimo.

Laikas ir mados

— Keista, kad šiandieninės mergaitės labai panašios į berniukus! Žiūrėkit, kad ir šitoji.

— Bet juk tai mano sūnus!

— Atleiskit, aš nežinojau, kad jūs jo tėvas.

— Aš esu jo motina.

SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol.

Lipinukai išorėj LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol. Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.

Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikam. Paveikluotas — 6 dol.

Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTIKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VASAROS PASISKAITYMAI

A. Kairys, Kelionė į Vilnių. Premijuotas romanas. 10.00 dol. J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Raila, Raibos agavos. Prisiminimai. Kietais viršeliais. 12.00 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiusis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didelio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

J. Prunskis, Lietuviai Sibire. Didelio formato albumas. 23 dol.

A. Kezys, Chicago. Fotografijų albumas. 20 dol.

Palikę tėviškės namus. Kapinių paminklai. 20 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keliautojų dėmesiai

Juožas Kaributas yra parašęs įdomią knygą "Kelionė aplink pasaulį". 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankytų vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
Licensed by VNESHPOSYLTORG
Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant **DOVANAS-SIUNTINIUS** į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.
GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.
Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.
Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
40 East 49th Street
(Corner of Madison Ave.)
New York, N.Y. 10017
Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Houston, Texas 77036	8517 Beechnut	(713) 777-9542
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616 361-5960
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, CA. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	(213) 727-0884
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2668
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

AMBER HARVEST
Fresh fruits and vegetables
PARDUOTUVĖ
Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!
110-21 Jamaica Ave. (kampus 111 St.) 847-9225
Atidara nuo 8 iki 7 val. nuo pirmadienio iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!
Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.
ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgicių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

Sparčiai auganti milijoninė LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka 9%
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 10%
Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.
"KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanu".
— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —
KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.
KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799
KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

LIETUVIŲ SODYBA

Lietuvių sodybos — Lithuanian Center — projektas varomas pirmyn. Iš Federalinės valdžios gauta apie 3.5 milijono dolerių paskola iš 9.25%. Paskola turės būti išmokėta per 40 metų. Už tuos pinigus bus pastatytas 6 aukštų, 83 butų pastatas 62 metų ir vyresnio amžiaus žmonėms gyventi. Pastate pagal projektą bus 20 vieno kambario su virtuve ir vonia butas, 415 kvadratinį pėdų grindų ploto kiekvienas, 62 butai su vienu miegamuoju, 540 kvadratinį pėdų. Šiame butų skaičiuje yra ir 8 butai, specialiai įrengti invalidams. Sodybos administratoriui bus įrengtas butas su dviem miegamaisiais.

Šiam didžiuliam projektui jau nupirkta 4.25 akro sklypas Ohio valstijoje, Willoughby miesto ribose (Rt. 84 ir Rt. 191 — SOM Center Road, arti Ridge Road ir Halle Dr. susikirtimo, netoli SOM Center, maždaug apie 8 mylios nuo Dievo Motinos šventovės ir Lietuvių namų). Sklypo kaina 180,000 dol. Visi statybai reikalingi leidimai gauti arba yra pažadėti nedelsiant išduoti, išpildyti EPA komisijos reikalavimai, HUD (Housing Urban Development) įstaiga atlieka projekto kainos perskaičiavimus, nes anksčiau paskirtoji suma buvo tikta apytikrė. Ji gali padidėti, kadangi 82 butai turi būti pastatyti prisilaikant visų Federalinės valdžios, Ohio valstijos ir Willoughby miesto reikalavimų.

Sodybos vieta yra graži ir erdvi. Aplink naujų namų ir butų rajonas. Tikta per gatvę nuo sodybos miestas įrengs parką, kuriam žemę padovanojo vienas geradarys. Taip pat šiemet pradamas statyti prekybos centras, taip pat tikta per gatvę nuo sodybos. Netoli yra ir golfo aikštės.

Pagal visus nuostatus, tokiame Sodybos pastatui reikalingas tikta pusė šio dydžio sklypas, todėl ateity numatoma pastatyti senelių prieglaudą.

Sodybos statyba numatoma pradėti rugsėjo mėnesį. Projekto įvykdymas užtruks 10-12 mėnesių.

Norinčių dalyvauti šio projekto realizavime jau užsiregistravo septyni kontraktoriai, jų tarpe ir vienas lietuvis. Federalinė valdžia reikalauja, kad LB Ohio socialinė taryba iš jų parinktų ir pristatytų vieną kontraktorių, su kuriuo bendradarbiaudama galėtų paruošti galutinį darbo brėžinius ir nustatyti įkainavimą. Iš firmų, norinčių gauti šio projekto statybą, yra reikalaujama pristatyti jų finansinį stovį, parodyti įvykdytus projektus, o ypač Federalinės valdžios finansuojamus darbus ar kitoki būdu įrodyti patirtį panašių projektų įvykdyme. Statybos komitetui sunkus ir atsakingas darbas.

Kiek kaštuos mėnesinė nuoma tokiame butų pastate? Pagal Federalinės valdžios nuostatus už butą, šildymą ir elektrą bus imama 30% nuo nuomininko mėnesinių pajamų. Kad lengviau būtų galima suprasti nuomos dydį, pateikiame vieną pavyzdį. Sakykim, pensininkas gauna 600 dol. iš Social Security. Iš tos sumos atskaitomos gydymo mėnesinės išlaidos, sakykim, 100 dol. (gali būti ir daugiau, suma nenustatyta). Vadinasi, paprasta aritmetika: 600-100 = 500; 500 x 30% = 150 dol. mėn. Pažymėtina, kad į nuomininko pajamas įskaitomos ir sumos, gautos iš bankų ar kitų šaltinių. Čia turto vertė neįskaitoma. Kad Sodyba galėtų išsiversti, kiekvienais metais bus gaunama apie pusė milijono subsidija, primokėjimams už butus padengti.

Dėl butų gavimo ir kitokiais reikalais kreiptis į Daną Čipkieng, kuri yra paskirta administruoti Lietuvių sodybą, arba į Ohio LB socialinių reikalų tarybos pirm. inž. Bronių Snarskį. Kiti tarybos nariai yra: dr. Al-

gimantas Čepulis, dr. Henrikas Brazaitis, dr. Antanas Butkus, inž. Alfa Juodikis ir inž. Pranas Razgaitis.

Šis milijoninių sumų projektas vykdomas statybos komiteto, kuris jau per daugiau kaip metus laiko prie šio projekto praleido daug darbo dienų, kol išsiryšino federalinę paskolą, paruošė preliminarinius planus bei apskaičiavimus ir nugalėjo visas kliūtis bei formalumus, statomus įvairių įstaigų.

Federalinė valdžia leido šiam komitetui — Socialinių reikalų tarybai — pasisamdyti advokatą, konsultantą ir architektą, kuriems Federalinė valdžia apmokės tikta tuo atveju, jei jie projektą įvykdys.

Šis milžiniškas projektas, kaip jau anksčiau buvo skelbta, yra pirmas JAV lietuvių istorijoje. Jis vykdomas federaliniais pinigais lietuvių socialiniam gerbūviui kelti. Čia buvo puikiai pademonstruotas nuoširdus, energingas ir planingas bendradarbiavimas šiuose užsimojimuose.

Begalės susirašinėjimų, įvairiausių kontaktų su kongresmenais, įtakingais pareigūnais Washingtone ir kitais lietuvių draugais padaryta šio projekto pradžioje. Darbas dar nebaigtas. Kai kraštas išgyvena ūkinę krizę, gauti pinigų iš Federalinės valdžios, kuri pati negali subalansuoti savo biudžeto, yra nepaprastai sunku. Bet jie gavo ko prašė ne sau, o visiem lietuviams.

Šio sumanymo kaltininkė — LB Socialinių reikalų taryba, kuriai tuo metu pirmininkavo dr. Antanas Butkus, dabartinis

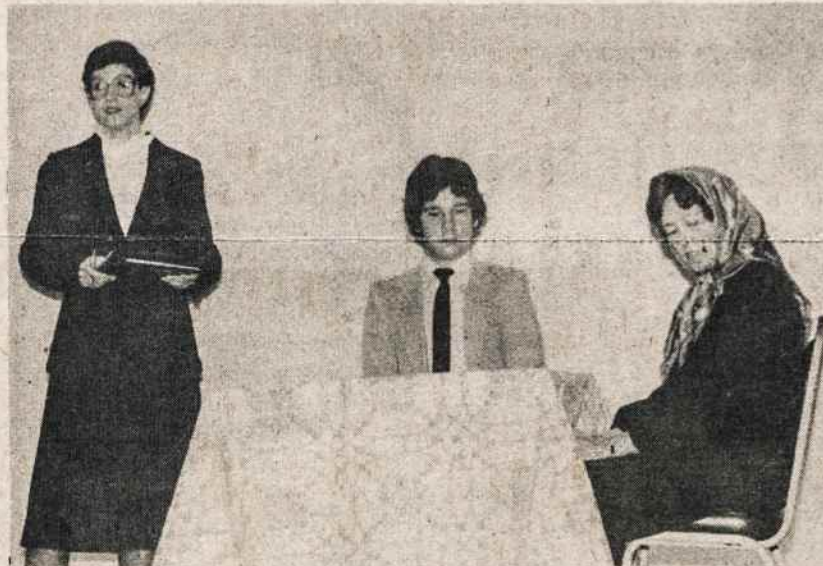

Arvydas Sabonis, 7 pėdų ir 2 colių krepšinio žvaigždė, ir Sergejus Jovaiša — abu pagrindiniai Sovietų S-gos krepšinio komandos žaidėjai atsilankė į Kultūros Židinį Brooklyne ir susitiko su būreliu Lietuvių Atletų Klubu jaunųjų sportininkų poreitais metais lapkričio mėn. Klūpi iš k.: P. Naronis, P. Budraitis, D. Marijošius, J. Jankauskas, V. Marijošius, J. Liogys; stovi: L.A. ir N. Jankauskaitės, J. Milukas, R. Kezys, V. Sidas, S. Jovaiša, E. Kezys, A. Adams, M. Marijošius, T. Nemickas, V. Kezys, V. Milukas, A. Lileika, V. Liogys.

LB Krašto valdybos pirmininkas, gi konkretus šio projekto vykdytojas — inž. Bronius Snarskis su eile taktininkų, kurie, nugalėję didžiausias kliūtis, tiki si pagal numatytą darbų eigą įvykdyti šias statybas ir šį istorinį lietuvių laimėjimą — Lietuvių sodybą — perduoti į Lietuvių Bendruomenės rankas.

Pastačius Sodybą, ji bus perduota administruoti Danai Čipkienei, kuri įvairiems sąskaitybos, remonto, švaros palaikymo ir kitokiems darbam samdys asmenis iš lietuvių tarpo.

Vacys Rociūnas

Ištrauką iš Grušo "Tėvas" suvaidino Vaidilos teatro atstovai. Iš k. V. Nasvytytė, S. Staniškis ir G. Plečkaitienė. Nuotr. V. Bacevičius

Čiurlionio ansamblis, kuris taip sėkmingai veikia Clevelande, buvo įkurtas Vilniuje prieš 43 metus sausio 16. Įkūrė muzikas Alfonsas Mikulskis, kuris ir šiandien tebevadovauja ansamblui. Clevelande sukurtinąjį tortą perpauna Alfonsas ir Ona Mikulskiai su Čiurlionio ansamblio valdybos nariais. Nuotr. Vlodo Bacevičius

Clevelando parapijos knygyno vedėjas sveikina disidentą prof. dr. A. Pranskevičių. Iš k. E. Pranskevičius, V. Pranskevičiūtė, L. Pranskevičienė, J. Žilionis, A. Pranskevičius ir kun. kleb. G. Kijauskas, SJ. Nuotr. V. Bacevičius

Clevelande Vytautas Beliajus moko šokti įvairių tautybių šokių. Šalimais Audronė Siminkevičienė ir sesutė su broliuku von Kiparski. Nuotr. V. Bacevičius

Vytautas Beliajus, lietuvių ir įvairių tautinių šokių žinovas ir mokytojas, iš Denver, Colorado, aplanko ir Clevelando parapijos knygyną ir to knygyno vedėją Juozą Žilionį. Nuotr. Vl. Bacevičius

LB Clevelando apylinkės valdyba. Iš k. I-oje eilėje — A. Miškinienė, Z. Kripavičiūtė, J. Malskis — pirmininkas, I. Bublienė, II-oje eilėje — J. Gudėnas, V. Mariūnas, J. Skirpstas ir V. Bacevičius. Nuotr. V. Bacevičius

Laikas geriausias gydytojas
Rousseau

BOSTONO ŽINIOS

IŠVYKA Į PUTNAMĄ

Autobusas į tradicinę lietuvių susitikimo šventę-pikniką N. Pr. Marijos seserų sodyboje, Putnam, Conn., išvyks sekmadienį, liepos 24, 8:30 val. ryto nuo South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos namo.

Autobusą patogus ir vėsinamas. Kelionė į Putnamą ir atgal 10.000 dol. Autobuse vietas užsisakykite iš anksto pas Danielių Averką. Tel. 852-5147. Vietų skaičius ribotas, reikalaujama užsisakyti iš anksto.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 24 — N. Pr. Marijos seserų vienuolyno sodyboje piknikas su programa.

Rugpjūčio 14 — LB Bostono apygardos diena Maironio parke Worcesteryste.

Rugpjūčio 14 — Minkų radijo valandėlės gegužinė — piknikas Romuvos parke Brocktone.

Šaulių rinktinės suvažiavimas ir Martyno Jankaus šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas Brocktone rugsėjo 18.

Kultūrinis Subatvakaris Tautinės S-gos namuose, So. Bostone, įvyks spalio 1.

Spalio 2 — Laisvės Varpo rudens renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Brocktono Balfo 72 skyrius spalio 22, šeštadienį, 6:30 val. vak. rengia rudens šalpos vajuos pobūvį Sandaros salė, 30 Intervale St., Brocktone.

Lapkričio 13 — Šv. Petro parapijos kalėdinis bazaras.

Lapkričio 20 Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas.

Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas įvyks lapkričio 27.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYTER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617-338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617-599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

Sunku galvoti apie žmogų ir žmoniją.

Jonas Aistis

"Amber Holidays"

1983 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugpjūčio 3	— \$1338.00	Rugsėjo 26	— \$1110.00
Rugpjūčio 17	— \$1528.00	Spalio 5	— \$1229.00
	(su Ryga)	gruodžio 26	— \$1175.00
rugsėjo 7	— \$1338.00		(su Ryga)
Rugsėjo 19	— \$1143.00		

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui SKAMBINKITE 1-800-722-1300 (TOLL FREE) Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIUNAS. Prices are based on double occupancy and are subject to change

Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Darbininkas kitą savaitę dėl spaustuvės atostogų nebus spausdinamas.

Dariaus ir Girėno skridimas ir jų tragiškas žuvimas bus prisimintas liepos 16, šeštadienį, 3 v. popiet prie lakūnų paminklo. Bus įdomi jubiliejinė programa. Minėjimą rengia lakūnų paminklui statyti komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa, kuriai pirmininkauja Bronė Spūdienė. Visi kviečiami kuo gausiausiai atsilankyti, nes šiemet sueina 50 metų nuo šių drąsių lakūnų skrydžio ir tragiško žuvimo Vokietijoje.

Putnamo seselių vienuolynė lietuvių diena — piknikas bus liepos 24, sekmadienį. 11 v. mišios, 3 v. popiet Neringos stovyklos mergaitės atliko programą.

69 lietuvių diena Lakewood Park, Barnesville, Pa., šiemet bus rugpjūčio 14. Kaip visada, tos lietuvių dienos sutraukia labai daug publikos. Programą atliks Rochesterio tautinių šokių ansamblis Lazdynas.

Prisimindami tautos partizanines kovas, pagerbdami visus tada žuvusius, prisimindami dideli tautos skausmą dėl tų kovų, čia spausdiname rašytojo Antano Vaičiūliaičio pasakojimą "Gluosnių daina", kur labai jautriais, lyriniais ir net graudžiais viazdais pasakoja apie anas dienas.

Maldininkų kelionė į Washington, D.C. planuojama rugsėjo 10-11. Bus aplankyta Šiluvos lietuviška koplyčia Nekalto Prasidėjimo tautinė šventovė ir Lietuvos atstovybė. Kelionę organizuoja Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth.

Lietuvos vyčių 110 kuopos metinė vakarienė su šokiais įvyks rugsėjo 24.

Dail. Vlodo Žiliaus tapybos kūrinių paroda bus Kultūros Židinyje spalio 12 ir 13 dienomis. Paroda bus mažojoje salėje. Ją rengia N.Y. skautės.

AUTOBUSAS Į SESELIŲ PIKNIKĄ

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 24. Autobusas išėina sekmadienį, 6:30 v. r. iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Pakelyje autobusas sustos ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui — 20 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką.

Registruotis pas Marytę Šalinskiene — tel. 296-2244, arba Darbininko administracijoje — 827 1351.

APREIŠKIMO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

ĮVYKSTA RUGPJŪČIO 7, SEKMADIENĮ, 1983 PLATTDEUTSCHE PARKE, 1132 HEMPSTEAD TPKE, FRANKLIN SQUARE, LONG ISLAND, N.Y.

1 val. — parko atidarymas
 2:15 val. — vėliavų pakėlimas, himnai
 5 val. — šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui
 7 val. — laimėjimai

Įėjimo auka — 3 dol., studentam — 2 dol. vaikai leidžiami nemokamai.

Specialiai kviečiamas jaunimas, kuris Apreiškimo parapijos patalpose lankė liuanistinę mokyklą. Kviečiami ir čia dirbę mokytojai

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

PARAPIJOS KLEBONAS, KUNIGAI IR TARYBA

Muzikė Nijolė Ulėnienė rugpjūčio 1 išvyksta į piano seminarą, kuris bus Bolzano mieste, Italijoje. Seminaras tęsis tris savaites. Muzikai suvažiuoja iš viso pasaulio. Ten bus paskaitos, muzikos veikalų nagrinėjimas. Kiekvienam reikės ir skambinti pianinu.

Elenos Juciūtės knyga "Igarokos naujamiestis" jau išspausdinta Putnamo seselių spaustuvėje. Įrišta į kietus viršelius. Knyga turi 242 puslapius, pridėtas Sibiro žemėlapis, kur sužymėti Sibire esą kalėjimai, darbo stovyklos. Knyga iliustruota nuotraukomis. Tai dokumentinis reportažas iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire. Išleido Putnamo seserys. Tai ketvirtoji Elenos Juciūtės knyga. Pirmoji buvo sovietinių anekdotų rinkinys, antroji — Pėdos mirties zona, trečioji — Ažuolynėlis — apysaka iš kolchozų steigimo Lietuvoje.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė birželio 30 išvyko į Chicago ir ten dalyvaus Lietuvių Dienų iškilnėse ir parengimuose. Iš New Yorko ji buvo nuvykusi prie Baltimorės ir ten senelių prieglaudoje aplankė kompozitorių Juozą Žilevičių. Iš ten dar užsuko į Washingtoną ir aplankė gausius savo bičiulius.

Dr. Vytautas Vygantas, anksčiau gyvenęs New Yorke, dabar gyvenęs Dallas, Texas, tarnybos reikalais lankėsi Sydnejuje, Australijoje, ir iš ten atsiuntė sveikinimus Darbininko redakcijai.

Dail. Adomo Galdiko paroda, rengiama jo 90 metų sukakties proga, bus spalio 15-16 Kultūros Židinyje. Parodą rengia Adomo Galdiko galerija, talkinama Putnamo seserų, kurios turi dar gana daug velionio dailininko paveikslų. Paroda bus išstatyta didžiojoje salėje. Dalis paveikslų bus sutelkta iš galerijos, iš privačių kolekcijų. Kita dalis bus atvežta iš Putnamo, iš palikimo seserim. Dalis paveikslų bus paroduodama.

Lietuvis bitininkas iš New Jersey yra atvežęs medaus, kurį galima įsigyti Darbininko administracijoje už prieinamą kainą.

NAUJA KNYGA

Antano Gailiušio — VISAIP ATSITINKA, novelės, išspausdintos pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Knyga turi 272 puslapius, joje įdėta 9 novelės. Viršelį piešė dail. Romas Višulas. Kaina 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Literatūros šventė ir premijų įteikimas bus spalio 2, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Bus įteikta Maironio vardo poezijos premija, kurią laimėjo Bernardas Brazdžionis, Juozo Gabės vardo jaunimo premijos, jos atiteko Leonardui Žitkevičiui ir Pauliui Jurkui. Šių abiejų premijų mecenatas yra Nelė Mazalaitė-Gabienė, šiam reikalui paskyrusi 2,000 dol. Taip pat bus įteikta Aloyzo Barono vardo novelės premija, kurią laimėjo Paulius Jurkus. Premijos mecenatas — Julija ir Emilis Sinkiai iš Santa Monicos, Calif. Be literatūros, šiame literatūros vakare bus ir muzikinė dalis. Šventę rengia Lietuvių Rašytojų Draugija.

Lietuvos vyčių 110 kuopos maldos diena už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią yra rugsėjo 26, pirmadienis. Mišios bus aukojamos 7:30 val. vak. V. Atsimainymo lietuvių parapijos bažnyčioj, Maspeth. Po to vyks procesija ir apeigos prie lietuviško kryžiaus šventoriuje.

Lietuviai gydytojai ir dantistės, baigę Vytauto Didžiojo Universiteto medicinos ir odontologijos skyriuje XX-ąją ir paskutinę laisvos Lietuvos laidą, norintieji savikaina įsigyti tos istorinės laidos vinjetę (15 x 11), galite rašyti: 1924 Leo St., Dayton, Ohio 45404.

Aušros, pirmojo tautinio lietuviško laikraščio, 100 metų sukakties minėjimas bus rugsėjo 18, sekmadienį.

METAI BE JONO PAKALKOS

Jonas Pakalka

Liepos 25 sueina metai, kaip mirė New Yorko lietuviams labai gerai pažįstamas Jonas Pakalka, visuomenės veikėjas ir kooperatininkas.

Į Paramos kooperatyvą jis įsijungė 1920 metais, buvo valdybos pirmininkas ir direktorius, reikalų vedėjas iki 1940 metų, iki sovietinės okupacijos. Taip pat prisidėjo prie Kooperacijos banko organizavimo, prie Lietūtkio organizavimo.

1944 pasitraukė iš Lietuvos. Kurį laiką gyveno Vokietijoje, į Ameriką atvyko 1149. Visą laiką reikišė visuomeninėje veikloje — buvo Vlike, Alte, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungoje, kurį laiką buvo tos sąjungos v-bos pirmininkas, buvo Literatūros Fondo nariu iki 1976 m., Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užsienio Delegatūros nariu ir "Keleivio" patikėtinu.

Paskutiniu metu gyveno Richmond Hill, N.Y. Liko žmona Aleksandra Artūnaitė-Pakalkienė, dukra Rima Čerkeliūnienė su šeima.

Mišios už Jono Pakalkos sielą bus atlaikytos liepos 23, šeštadienį, 11 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje.

Išnuomojamas kambarys su baldais moteriai ar vyrui Woodhavene, N.Y. Skambinti 212 847-7306.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Maironio liuanistinės mokyklos abiturientų išleistuvės. Baigusius sveikina Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. I-oje eilėje iš k. Andrius Adams, Algirdas Bivainis, Asta Lukoševičiūtė, Loreta Milukaitė; II-oje eilėje — Ričardas Nemickas, Tadas Nemickas, Darius Nemickas ir Aras Vebeliūnas. Nuotr. P. Bivainio

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Dvidešimt penktą kartą minint Pavergtų Tautų Savaitę, liepos 17, sekmadienį, vyks laisvės paradas. Susirenkama prie 51st St. ir Fifth Avenue, Manhattan. Pradedama žygiuoti 11 val. iki Centrinio Parko aikštės. Ten 12 val. prasidės specialioji programa.

Paradą pradės kiniečių orkestras. Po to eis įvairių tautybių grupės. Kaip kitų paverg-

tų tautų atstovai, taip ir lietuviams kviečiami gausiai šiam parade dalyvauti.

Šių metų minėjimas atkreips dėmesį ypač į tris įvykius:

1. 50 metų sukaktis nuo didžiojo, Sovietų Sąjungos paruošto, bado Ukrainoje, kur nuo bado mirė 7 milijonai žmonių.

2. Baltų Laisvės Dienos pa-

skelbimas, primenas Lietuvos Latvijos ir Estijos žmonių laisvės troškimą.

3. 25-tos metinės nuo Vengrijos rezistencinio sąjūdžio įsisteigimo.

New Yorko valstijos senatė buvo priimta rezoliucija ta proga ir joje suminėta, kodėl reikia skelbti pavergtų tautų savaitę. Pirmiausia minimi ukrainiečių masiniai žudymai, išvežimai. Antru paragrafu mini Baltijos kraštus, jų okupaciją, tuo buvo pažeistos pagrindinės žmogaus teisės, garantuotos Jungtinių Tautų Chartos.

Toliau suminimi ir kiti sovietų gruoboniški pasireiškimai. Rezoliucija buvo priimta birželio 8, pristatyta gubernatoriui Mario M. Cuomo, kad New Yorko valstijoje paskelbtų Pavergtų Tautų savaitę.

Daugiau informacijų parodo reikalu teikia Mrs. Roxolana Potter (201 674-4029) arba Wallace Rodgers (212 456-4313).

Visi kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti.

Savo aukomis paremtas organizacijos, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu!

sakyti, reikia pamatyti ir pagyventi.

Lietuviškam jaunimui yra puiki proga gamtoje pabendrauti su kitų valstybių skautiškuoju jaunimu, pažinti jų gyvenimą ir smagiai prasingai praleisti dalį vasaros atostogų.

Lietuvių Skautų Vadovybė visus brolius ir seses kviečia šioj stovykloj dalyvauti, o svečius stovyklaujančius aplankyti.

Kelionių, stovyklavimo smulkesnes informacijas suteikia vietovių skautų, -čių vadovai, -ės. A.S.

SKAUTŲ JUBILIEJINĖ STOVYKLA

Lietuvių Skautų Sąjungos Jubiliejinė stovykla "Aušra" Kanadoje 1983.VII.31 - VIII.13

Kviečia seses Aušra patekėjus,
 kviečia brolius Kanados miškai,
 Mas skautybės Aušros jubiliejus,
 Aidi pievos, laukai ir šilai.

Jubiliejinės stovyklos, įvykstančios kas dešimt metų, labai didingi ir prasmingi įvykiai lietuvių skautų gyvenime. Kai susirenka tūkstantinė jaunimo šeima su savo vadovais iš 4 kontinentų įvairių kraštų liudyti savo lietuvišką skautiškumą, tai gimsta entuziazmas ateičiai, susimezga šiltnesis broliškas ir skautiško darbo įvertinimas.

Kaskart šių didžiulių stovyklų (jamboree) vieta ir laikas keičiasi. Praėjusi tautinė stovykla (1978 m.) buvo Massachusetts valstijoje, o šiemet jubiliejinė stovykla vieta parinkta Kanadoje, netoli Toronto, Woodland Trails Camp, Aurora, Ont. Šiame gausiame sąskrydyje bus skautiško-

mis tradicijomis paminėta didieji mūsų tautos įvykiai: Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, "Aušros" sukaktis. Dariaus ir Girėno skrydis ir skautiškosios sukaktuvės — 65 m. nuo lietuviškosios skautijos įsisteigimo ir 60 m. "Skautų Aido" sukaktis.

Tautinę, religinę bendrą ir grupinę programą pajavirina žaidimai, laužai, liaudies papročių inscenizacija, dainingsos vakaronės - pasilinksminimai, šokiai, žygiuotės, išvykos į apylinkę ir kitos skautiškos pramogos. Nuotaikas ir jauną džiaugsmą, kuris stovyklose prasiskleidžia, negali vien žodžiais ap-

Maironio liuanistinės mokyklos dešimto skyriaus mokiniai su savo mokytoju Alfonsu Samušiu. Iš k. Asta Lukoševičiūtė, Loreta Milukaitė, Algirdas Bivainis, Andrius Adams, Darius Nemickas, Tadas Nemickas, Ričardas Nemickas, Trūkssta A. Vebeliūno. Nuotr. P. Bivainio